



## Bemærkninger til udkast til skarvforvaltningsplan

Af Christian Wedell-Neergaard, formand for Dansk Laksefond

Udkast til skarvforvaltningsplan er i sin nuværende form reelt ikke en plan.

Den må kritisk omskrives for at leve op til sine formål. Såfremt en sådan omskrivning ikke finder sted, må den betragtes som uegnet som ramme for fremtidens skarvforvaltning.

Planen lider af tre fundamentale svagheder:

1. Lav plan-kvalitet uden sammenhæng mellem mål, status og virkemidler.
2. Forsimplet naturforståelse med negligering af hensyn til fisk og fiskebestande
3. Øvrige kritiske forhold omkring prioriteringer, ressourcer og virkemidler

Disse punkter uddybes nedenfor.

### *Er planens forfattere bekendt med situationen ved de danske vandløb?*

Før 2010 var en sommerdag ved åen et studie i variation. Der var flokke af strømskaller som snappede insekter i overfladen, afbrudt af et større plask når stallingen fangede en majflue. På de rolige aftener kunne man kigge udover ti, tyve, ja måske 100 aktive fisk i overfladen. I de rolige høller var der aborrer og i bagvandet måske en stor gedde. Havørreder og laks var de store fisk; laksen var så småt ved at få fodfæste igen i åen.

Det tegnede godt.

Åens dambrug blev nedlagt. Vandet blev renset endnu bedre. Åen blev lagt tilbage i sine naturlige sving og fik sit frie løb igen. Der blev etableret gydebanks. Samfundet og de frivillige brugte millioner af kroner og utallige timer på at forbedre forholdene for fiskene. Men antallet af fisk faldt.

En sommeraften i juni 2021 er der ikke meget liv i overfladen.

Der er enkelte storlaks i åen (glædeligt som de laks er særlig robuste over for skarv!), men de mange små fisk er væk. Der er blevet stille på overfladen. Stallingen er væk. Strømskallen er væk. Ser man en ring på overfladen er man glad. Og tænker tilbage på præ-skarv tiden, hvor man kunne se 50 ringe på overfladen.

Så dét er situationen: Åen har biologisk set ikke haft det bedre i nyere tid, men antallet af fisk har aldrig været lavere. Skarvflokken har været der, og åen er næsten tom for fisk.

#### Ad. Lav plan-kvalitet uden sammenhæng mellem mål, status og virkemidler

Denne plan bygger videre på en foregående plan med samme sigte. Den bør derfor have en systematik, hvor den nye plans indhold er bestemt af status – dvs. udviklingen inden for området generelt set og målopfyldelsesgrad i forhold til de enkelte delmål. Når man kender hovedmål, delmål og status i forhold til delmål skal virkemidler og ressourcer allokeres, så der opnås en logisk sammenhæng mellem hvad der er situationen som vi kender den, hvad man ønsker at opnå og hvilke midler man anvender. Dette er helt gængse principper for at opnå en god plankvalitet.

Udkastet til skarvforvaltningsplan indeholder en hel overfladisk beskrivelse af den hidtidige forvaltning (kap 3, mindre end 1 side!) samt en såkaldt effektvurdering (afsnit 4.3.), der beskriver hvad man har gjort inden for delområder.

Der er ingen – ingen! – systematisk beskrivelse af, hvad vi ved om status i forhold til planens (del)mål. Det betyder, at planen reelt ikke er en plan. Med dens fravær af tydelighed i forhold til målopfyldelsesgrad efterlader planen indtrykket af at være en syltekrukke og legitimering af status quo.

*(På side 51 finder man rent faktisk en ganske kort, lakonisk beskrivelse af, hvordan DTU Aqua har vurderet skarvens effekt på forskellige fiskearter. Denne viden anvendes tilsyneladende ikke i planen. Eller også vælger planens forfatter at opfatte det som irrelevant, at fiskebestande er forsvundet eller er sårbare som følge af skarv prædation).*

For illustrationens skyld er nedenfor medtaget en oversigt, der viser, hvordan man bør omarbejde planen, så planens indhold udledes på basis af planens mål og hvad vi ved om status i forhold til planens delmål. Ellers bygger planen bare videre på noget som ikke virker.

Skarvforvaltningsplanens formål		Til hvilken grad er formål opfyldt	Brug for handling i ny planperiode
Overordnet mål med planen	'at bevare en levedygtig bestand af skarv som del af den danske natur samt gennem forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande'	Ikke opfyldt fsva fiskebestande	Brug for handlinger, der reducerer prædation
Delmål	1. Levedygtig bestand af skarv i Danmark	Er opfyldt	Ikke behov
	2. Reducere prædation på sårbare fiskebestande	Ikke opfyldt	Er behov
	3. Reducere skarvprædationen på ungfisk og smolt	Ikke opfyldt	Er behov
	4. Minimere skade på sårbare kyst fiskebestande	Ikke opfyldt	Er behov
	5. Minimere skade på fangster i bundgarn og ruser	Ikke vurderet	
	6. Understøtte en koordineret indsats	Ikke opfyldt	Er behov,
	7. Rekreative muligheder og mindre konflikt	ikke for fisk	Delvist behov
	8. At minimere skarvens prædation på ål	Ikke opfyldt	Er behov

Det beskrives at planen i sine principper og virkemidler er konsistent med flere tidligere planperioder (se kap. 3), hvilket fremstår dybt problematisk og uansvarligt i lyset af, at situationen for en række delmål er kritiske og i øvrigt er blevet forværret i nuværende planperiode. Ansvarlig forvaltning vil i en sådan situation være at stoppe op og fundamentalt revurdere indsats og ressourcer. Eksempelvis hvorvidt princippet om lokale tiltag er tilstrækkeligt.

#### Ad. Naturforståelse med negligering af hensyn til fisk og fiskebestande

En gennemgang af skarvforvaltningsplanen i sin helhed afslører den gennemgående tone i teksten, at skarvbestanden – trods fyldord som 'balanceret forvaltning' - skal kunne udvikle sig som den nu engang udvikler sig. Øvrig natur og fiskeliv er en residual; en grå masse som vi kan justere lidt på 'ved lokale tiltag'.

Det er udmærket, at planen navngiver enkelte fiskearter som laks, ørred, stalling og snæbel, men man bør spørge hvorfor disse fisk skulle være væsentligere at beskytte end de andre fisk som er truede som følge af skarv prædation. Hvad med strømskallen som er forsvundet mange steder? Betyder den noget for Miljøstyrelsen?

Mange steder i teksten er der ikke blot tale om en bestemt tone, men om et indhold som er faktisk forkert. Her er et eksempel på en tekst (side 11), der er så fejlbehæftet og næsten demonstrativt afvisende af feltets forskningsresultater, at den i sig selv burde diskvalificere en dansk styrelse som afsender af forvaltningsplanen:

'I de seneste par år (nej, siden 2009), er skarverne begyndt at søge føde i mindre (og større, ja alle) vandløb, hvor de kan have (hvor de har) en negativ påvirkning på ikke fuldt udvokset laks, ørred og stalling (og på fuldt udvoksede stalling og ørred og mange andre fisk, såsom strømskalle, aborre og søørred,).

Den seneste dokumentation af skarvers effekt på fiskene i vandløbene, viser med skræmmende tydelighed, at situationen er helt uholdbar og at formuleringer som ovenstående er helt ude af trit med forskningen.

Som en fond med særlig fokus på laks, er det især bekymrende at det nu er dokumenteret, at skarverne ikke blot æder 50% af smoltene, men også kraftigt reducerer antallet af vilde lakse-unger, der overlever til smolt alderen. Danmark er internationalt forpligtet til at beskytte truede arter som laks, snæbel, lampretter og stavsild gennem konventioner som OSPAR, Natura 2000 og Bern konventionen. Specifikt for laks er Danmark som EU-medlem forpligtet til aktivt at arbejde for styrkelse af laksebestande gennem NASCO og at følge NASCO/ICES anbefalinger. Dette sker ikke i øjeblikket. Når man har dokumentation for en voldsom negativ påvirkning af beskyttede arter, er det Miljøstyrelsens opgave at lave tiltag, der kan afhjælpe problemet. Her burde forvaltningsplanen for skarv, være det vigtigste værktøj, men som den foreligger nu, yder den ingen reel beskyttelse for truede fisk.

#### Ad. Øvrige kritiske forhold omkring prioriteringer, ressourcer og virkemidler

Planen er insisterende på 'lokal handling', uden at drøfte hvad der ville være alternativet til lokal handling. Dette er ikke i tråd med forskningsresultaterne, der i den grad dokumenterer at der ikke er tale om 'lokale' konflikter, men derimod at skarven påvirker fiskebestanden i alle danske vandløb, alle søer og alle kystområder. Hvordan kan man bruge udtrykket lokale konflikter uden at tale mod bedre vidende? Problemet med lokal handling er, at det ofte lige så godt kan oversættes til 'ingen handling', i den forstand at lokal handling primært sker når lokale ildsjæle foranlediger en indsats baseret på, hvad de (tilfældigt) måtte have observeret. Såfremt man reelt ønsker at betragte 'lokal handling' som et seriøst værktøj vil det være en ganske krævende strategi at gennemføre, nemlig:

- Systematisk daglig overvågning af tusindvis af km. vandløb, fjordindløb, åmundinger og søer mhp. hvorvidt skarv fouragerer på sårbare fiskebestande.
- Indrapportere hændelser og et system, der sikrer øjeblikkelig handling
- Øjeblikket skræmme, bortskyde og anden handling for at undgå skader på sårbare fiskebestande

Ønsker/kan Miljøstyrelsen prioritere ressourcer til en sådan reel 'lokal indsats'?

- Planen skriver, at det i visse tilfælde kan give mening at koordinere indsatsen mod skarv over en periode, og at det er op til lokale foreninger eller sammenslutninger at finde frivillige til at deltage i en koordineret indsats og udføre bortskræmning og regulering. Det hedder også, at det er op til de frivillige selv at udføre og planlægge den koordinerede indsats samt at kontakte den lokale enhed af Naturstyrelsen med ønsket om at få den nødvendige rådgivning og information. Heraf må man slutte, at såfremt der ikke kan mobiliseres et antal frivillige, vil indsatsen ikke blive gennemført. Det er svært at se dette som andet end at Miljøstyrelsen a priori løber fra ansvaret. Enten er det en national opgave at beskytte sårbare bestande (en opgave som skal varetages uanset om der møder frivillige frem eller ej) eller også er det ikke en national opgave, trods forpligtende internationale aftaler.

Så man bør spørge: Anser Miljøstyrelsen det for vigtigt at beskytte sårbare fiskebestande?

- I planen skrives, at der er 'derfor i denne forvaltningsplan et øget fokus på områder, hvor skarven kan have en negativ påvirkning af sårbare fiskebestande.' Men der er ingen konkret udpegning af disse områder og en anvisning af handlemuligheder disse steder. Kritiske områder er generelt i alle vandløb og søer, åudmundinger, passager ind til fjorde, særlige trækruter, etc. Tabel 4.2. indeholder ganske vist oversigt over områder, men er overfladisk og åbenlyst ikke tilstrækkelig omfattende.
- Bekymringen stiger yderligere, når det videre i planen hedder, at skarvarbejdsgruppen senere vil drøfte 'en eventuel udvidelse af mulighederne for regulering til også at omfatte såkaldte flaskehalse for sårbare vandrefisk'. Det er svært at se denne formulering som andet end den direkte modsætning til de ellers så pæne ord om 'balanceret forvaltning': Hvis man ikke vil regulere ved flaskehalse, så giver det jo ikke mening at give indtryk af, at man bekymrer sig om sårbare fiskebestande.
- Og videre: Det siges direkte, at 'Mulighederne for regulering af skarv er de samme i denne forvaltningsplan, som Forvaltningsplan for skarv 2016-2020', hvilket igen-igen viser at planen ikke tyder på en reel interesse i at forbedre situationen for sårbare fiskebestande.

- Der tillades en ny skarv koloni at opstå på Langli i Ho bugt, nær udløb af vandløb med snæbel, m.fl. Hvad er logikken i dette, jf. skarvsituationen i dag kontra situationen for sårbare fiskebestande?
- Forvaltningsplanen skal (...) afdække, hvor der er brug for forskning og udvikling (side 3). Men planen afdækker ikke dette nærmere og forholder sig ikke til relevant forskning på området.
- Der henvises til, at skarv ikke må udgøre 'uacceptable gener for fiskebestande' (side 9), uden at dette specificeres. Hvad er uacceptable gener? Er det eksempelvis (u)acceptabelt, at stallingbestanden er opødt fra vandløb og i andre er dens eksistens truet – eller at bækrredbestanden er decimeret i alle undersøgte vandløb? Eller at laksesmolt udtræk fra vandløb halveres som følge af skarv? Det er beklageligt, at planen end ikke ulejlig sig med at definere nøglebegreber.
- Planen indeholder en umotiveret beskrivelse af, at skarven 'giver på mange måder mulighed for rekreative oplevelser'. Såfremt planen har en oprigtig interesse for rekreative oplevelser i naturen, burde den indeholde en vurdering af omfanget af det tab af rekreative naturoplevelser som skarven forårsager ved at den har umuliggjort eller stærkt reduceret lystfiskeri i eksempelvis 500-700 km vandløb, hvor der tidligere var en bestand af stalling. Er Miljøstyrelsen interesseret i at skabe viden om det tab af rekreative værdier som skarven forårsager?

Her er den plan, som Dansk Laksefond mener er tvingende nødvendig:

- 1) Gennemfør en systematisk analyse af status for hovedmål og delmål
- 2) Definerer hvad der forstås ved uacceptable gener
- 3) Fastslå princippet om, at skarven skal have en gunstig status
- 4) Beskriv et bestandsmål, eks. 20.000 individer skarv, dvs. med stor margin en gunstig status
- 5) Beskriv de indsatser som skal til for at opnå denne bestandsstørrelse
- 6) Fastslå vigtigheden af at beskytte fiskebestande
- 7) Dokumentér at Miljøministeriet afsætter de nødvendige midler til dette
- 8) Beskriv hvilken forskning/viden der er behov for i forhold til effektiv håndtering af området

Dato: 12. juli 2021  
Skrevet af: Bo Håkansson tlf. 22 27 51 57 [boh@dn.dk](mailto:boh@dn.dk)



Miljøministeriet  
[mst@mst.dk](mailto:mst@mst.dk)

## Høring af forvaltningsplan for skarv (j.nr. 2021 – 23026)

Danmarks Naturfredningsforening fremsender her kommentarer til udkastet til forvaltningsplan for skarv.

Indledningsvist vil vi gerne takke for de meget konstruktive drøftelser i ministeriets "skarv-forvaltningsgruppe", som ministeriet har afholdt.

### Udgangspunktet for DNS kommentarer – behov for et paradigmeskifte i tilgangen til konfliktarter

Skarven er en af Danmarks mest kontroversielle arter. Forvaltningsplanens karakter tager således udpræget udgangspunkt i håndtering af konflikter, i modsætning til forvaltningsplaner for arter med ugunstig bevaringsstatus. En stor del af planens fokus ligger derfor, forståeligt nok, på mulighederne for regulering og bortskræmning.

Det er DNS grundlæggende opfattelse af forvaltningen af konfliktarter generelt i årevis har været præget af omfattende reguleringer, uden dokumentation for omfanget af den ønskede effekt. Det gælder i særdeleshed spættet sæl, ræv og skarv. For så vidt angår skarv har man DN bekendt været oppe på at regulere omtrent 20% af ynglebestanden, uden at kunne kvantificere effekten. Vi kan være ret bekymrede for om en så massiv regulering af en EU beskyttet art, der ikke må "jages", er forenelig med EU's fuglebeskyttelsesdirektiv. Aktuelt er omfanget af regulering efter DNS forståelse på i omegnen af 10% af ynglebestanden.

Den manglende konkrete effektivvurdering af den hidtidige regulering skal ses i sammenhæng med at faglige eksperter peger på, at der eksempelvis i vandløb og fjorde kan være en slags kompenserende prædation fra skarver fra øvrige nordiske lande, som trækker hertil efterår og vinter. Med andre ord er der behov for dybere kendskab til, i hvilket omfang tiltrækkende skarver æder de fisk, som i første omgang blev "skånet" som følge af regulering af ynglende danske skarver. Løsningen skal således ikke måles i et antal regulerede ynglende eller trækkende skarver, men som reduktion af prædationen på udvalgte fiskebestande.

DN anerkender til fulde at skarv medfører reelle og væsentlige konflikter. I særdeleshed i vandløb, hvor store flokke af skarver kan medføre en massiv prædation af blandt andet sjældne og truede internationalt beskyttede arter.

Omvendt er skarven ikke den reelle og bagvedliggende årsag til et dårligt fiskeri i fjordene. Det er naturtilstanden. Vi anerkender dog at skarven kan forværre den i forvejen dårlige situation for fjordfiskeriet.

Bestanden af skarv kan sagtens tåle regulering. Men vi ser et behov for at man i langt højere grad tager udgangspunkt i en fagligt begrundet forventning om at man vil opnå den ønskede effekt, end tilfældet er i dag, hvor der eksempelvis ikke som normal praksis stilles vilkår om koordinering af reguleringen. Selvom dette ifølge eksperterne er meget væsentligt: Det har forenklet sagt ingen eller kun meget begrænset effekt på fiskebestandene man vil beskytte, hvis man regulerer 50 skarver på en eftermiddag ved et vandløb. Omvendt kan det have en meget væsentlig og forebyggende (skræmme) effekt, hvis man koordineret fordeler reguleringen af de 50 skarver over en periode. Heraf følger et ubetinget behov for koordinering.

Dato: 12. juli 2021  
Skrevet af: Bo Håkansson tlf. 22 27 51 57 [boh@dn.dk](mailto:boh@dn.dk)



*Grundlæggende ser vi derfor behov for et paradigmeskifte, hvor forvaltningens succes ikke længere måles som antal regulerede skarver eller reduceret ynglebestand, men sættes i forhold til prædationen på de fiskebestande man vil beskytte.*

Vi vurderer at udkastet tager et meget stort og vigtigt skridt i den retning, og vil gerne udtrykke stor anerkendelse for det.

### **Om selve udkastet til forvaltningsplan**

#### *Afsnit 4.1 Mål og indsatser for forvaltning af skarv i Danmark*

Det er vores opfattelse at formuleringen af det overordnede mål om at reducere prædationen på sårbare fiskebestande samt, at det ikke er et mål i sig selv at reducere skarvbestanden men at anvise værktøjer der kan reducere prædationen, meget fyldestgørende afspejler et ønske om et paradigmeskifte i forvaltningen. Det vil vi gerne kvittere for.

#### Delmål 1:

Udkastet angiver et mål om en "levedygtig" bestand af skarv. Vi er usikre på om dette er tilstrækkeligt i forhold til forpligtelserne i fuglebeskyttelsesdirektivet. Vi anbefaler at man erstatter "levedygtig" med fortsat "opretholdelse af en gunstig bevaringsstatus".

#### Delmål 6:

Udkastet angiver om delmål 6 at "Understøtte en koordineret indsats gennem formidling og information". Da koordination af indsatserne, særlig i ferskvand, som omtalt oven for er fuldstændig afgørende for at opnå en ønsket effekt, anbefaler vi at Delmål 6 skærpes til "Tage initiativ til at understøtte samt sikre koordinering af indsatser".

#### Delmål 8:

I Danmark har man politisk valgt ikke at totalfredre ål, men alene at følge minimumsimplementeringen af EU-forpligtelserne ([link](#)). I det lys efterlyser vi en faglig vurdering af betydningen af skarvens prædation i forhold til fiskeriet, i relation til at der opstilles mål for at reducere skarvens prædation på ål: Hvis vi i Danmark finder det forsvarligt at have fiskeri på den truede ål i både ferskvand og saltvand kan der være behov for at redegøre dybere for et behov for at reducere skarvens prædation på ål.

Derudover er formuleret 5 "procesmål" (a-e) som vi varmt kan tilslutte os.

#### *Afsnit 4.2 Forvaltning af skarv*

##### 4.2.2. Håndtering af konflikter

Afsnittet beskriver at "Forskning har således dokumenteret at selv sunde, naturlige bestande af fisk (der ikke er genstand for fiskeri) kan have en væsentlig nedgang i antal på grund af prædation fra skarv. I de seneste par år, er skarverne begyndt at søge føde i mindre vandløb, hvor de kan have en negativ påvirkning på ikke fuldt udvokset laks, ørred og stalling".

Vi tager disse fagligt funderede konklusioner til efterretning og kan med udgangspunkt deri tilslutte os mulighederne for anvendelse af de beskrevne værktøjer.

Et af værktøjerne angives at være "Tekniske afværgeforanstaltninger og bortskræmning". Vi ønsker at henlede opmærksomheden på det ønskelige i at videreudvikle faststående

fiskeredskaber der er skarv-sikre. I det omfang udvikling og anvendelse af skarvsikre redskaber er muligt, vil skarv-sikrede redskaber udgøre en reel og permanent løsning, én gang for alle. Vi er opmærksomme på de mange tekniske udfordringer og begrænsninger, herunder i forhold til fiskeriets målarter, men ønsker at understrege vigtigheden af at man også fra politisk side prioriterer et råderum til innovative forsøg.

Tekniske afværgeforanstaltninger ved vandløb, i form af skræmmeforanstaltninger, vil potentielt kunne medvirke til at udmønte behovet for omfattende og koordinerede indsatser. Også her er derfor et meget stort behov for udvikling, afprøvning og anvendelse af sådanne skræmmeforanstaltninger.

#### *Om regulering*

DN har ikke principielle indvendinger imod regulering af skarv, når der ikke er andre muligheder, under forudsætning af at der er en fagligt begrundet vurdering af, at man ad den vej kan opnå den ønskede effekt.

Vores forståelse af redegørelserne fra de faglige eksperter der har bidraget til arbejdet er, at regulering af ynglekolonier menes at have en reel effekt på fiskebestande i omgivende/ nærliggende fjorde og vandløb.

Men vi efterlyser en nærmere faglig kvantificering af effekten, herunder i forhold til den prædation som foranlediges af tiltrækkende skarver senere på året.

For så vidt angår regulering ved vandløb, herunder af tiltrækkende fugle, er det fuldkommen afgørende at reguleringen koordineres og sættes i relation til nærliggende fjorde m.m. Dels er et ufravigeligt behov for at koordinere indsatsen over tid og rum ved et givent vandløb, for at opnå en effekt i vandløbet.

Dels giver det jo i større perspektiv ikke mening, hvis en omfattende regulering i et vandløb af tiltrækkende skarver blot leder skarverne ud i fjorde eller andre vandløb, med tilsvarende sårbarhed.

#### *Afsnit 4.2.3 Om koordinering af reguleringen*

Det er DN bekendt første gang at der i en forvaltningsplan gives anvisninger om koordinering af regulering af en konfliktart med henblik på at sikre den ønskede effekt.

DN ser dette som et kæmpestort skridt som led i et paradigmeskifte, hvor effekten ikke gøres op som antal nedlagte individer, men i relation til de værdier som ønskes beskyttet. Det er i alles interesse at reguleringen medfører den ønskede effekt. Derfor vil vi gerne kvittere for afsnittet.

Vi anbefaler dog at det tydeliggøres at der *vil* blive stillet krav om koordinering, hvor det ud fra en faglig betragtning er hensigtsmæssigt eller en forudsætning for at opnå den ønskede effekt.

#### *Afsnit 4.3 Effektvurdering og erfaringer med forvaltningsindsatser til imødekommelse af konflikter*

Dette afsnit har været helt afgørende for DN som led i at skabe et bedre grundlag for at vurdere effekterne af regulering og dermed kunne vælge og prioritere værktøjer fremover samt sikre fornøden koordination, hvor det er relevant.



Dato: 12. juli 2021  
Skrevet af: Bo Håkansson tlf. 22 27 51 57 [boh@dn.dk](mailto:boh@dn.dk)



Vurderingerne af effekterne af den hidtidige regulering viser efter DNS mening dels hidtidigt manglende datagrundlag for at kunne vurdere effekterne på fiskebestandene, dels manglende effekter af reguleringen.

Dette understreger og underbygger i vore øjne behovet for fremover at kunne kvantificere effekterne af regulering i forhold til det egentlige formål; beskyttelse af fiskefaunaen i et givent område.

Det er vores opfattelse at alle Interessenter anerkender reelle og væsentlige skader og konflikter mellem skarv og fiskeinteresser. Dermed følger også et udtalt behov for at kunne reducere skaderne på bedste vis, med udgangspunkt i fagligt begrundede forventninger om succes. Og dette afleder et behov for at kunne evaluere med udgangspunkt i fyldestgørende data.

Med iværksættelsen af den nærværende forvaltningsplan anbefaler vi derfor på det kraftigste at der fra politisk side afsættes resurser, der afspejler de brede politiske tilkendegivelser om behovet for en styrket skarvforvaltning, herunder med henblik på at sikre et forbedret datagrundlag.

Med venlig hilsen



Bo Håkansson  
[boh@dn.dk](mailto:boh@dn.dk)



Miljøstyrelsen

Sendt per mail til:

mst@mst.dk

med angivelse af j.nr. 2021 - 23026 i emnefeltet

Vingsted, den 9. juli, 2021.

## **Kommentarer til udkast til Forvaltningsplan for skarv**

Danmarks Sportsfiskerforbund takker for muligheden for at afgive kommentarer til udkastet til en ny forvaltningsplan for skarv.

Den fungerende plan, der blev vedtaget for godt 5 år siden, har vist sig ikke at kunne håndtere flere af de udfordringer, som er ellers formålet med forvaltningsplanen.

Jeg tillader mig her at nævne nogle veldokumenterede eksempler:

- Der er stadig en meget stor dødelighed på laks og havørred i Skjern Å-systemet. Bare i smoltudtræksperioden, der varer nogle få uger, dør cirka halvdelen af laksesmoltene på grund af skarvprædation.
- Bestanden af bækørred i de danske vandløb er reduceret markant, som dokumenteret her<sup>1</sup>. Det nævnes i rapporten, at skarv er en vigtig faktor.
- Dette er blevet bekræftet af nye undersøgelser fra 2021, udført af DTU Aqua, som blandt andet viste, at op imod 98 % af ørrederne på en strækning i Vejle Å døde på få måneder hen over vinteren<sup>2</sup>. De skyldige – skarverne – blev fotograferet på vildtkameraer.
- Stallingerne i en lang række vandløb er blevet decimeret så voldsomt af skarvprædation, at arten netop er blevet fredet i en ny femårig periode. Det vil dog ikke hjælpe på bestandene, idet de slet ikke hjemtages af lystfiskerne.
- Det er gået helt galt i Råsted Lilleå i Storåsystemet, hvor DTU Aqua vurderer, at stallingen er meget tæt på at uddø<sup>3</sup>. Arten har været i Råsted Lille å i tusindvis af år. Årsag til situationen: Skarvprædation.

---

<sup>1</sup> <https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/01/baekoerred?id=2fd58961-c7fd-4037-98f2-db66f3591d10>

<sup>2</sup> <https://www.fiskepleje.dk/nyheder/Nyhed?id={84E3BC27-D868-4ECE-B771-0450D7D8F55F}>

<sup>3</sup> [https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2013/09/130929\\_fiskebestand\\_i\\_raasted-lilleaa?id=c6d253ba-e185-4918-93d6-8680b0b42ac4](https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2013/09/130929_fiskebestand_i_raasted-lilleaa?id=c6d253ba-e185-4918-93d6-8680b0b42ac4)



Hver gang skarvens mulige påvirkning i vandløb undersøges, kommer man frem til, at de har en stor negativ indflydelse. Det viser, at det ikke længere kan kaldes et lokalt problem. Og situationen i vandløbene er i år simpelthen så dramatisk, at det ville medføre et ramaskrig blandt andre end lystfiskere, hvis det drejede sig om dyr, der kunne ses med det blotte øje.

Efter de kolde uger i januar-februar, hvor søer og fjorde blev dækket af is, var der en veritabel invasion af skarv i en lang række vandløb. Kulden betød, at en del af de overvintrende skarver var nødt til at fiske i strømmende vand for at overleve. Fuglene blev observeret i vandløbene, og selv om de blev søgt bortskræmt, og en del af dem blev skudt, så var det selvfølgelig ikke muligt af skræmme alle fugle væk fra åerne.

Konklusionen er enslydende fra Nordjylland til Grænsen: Der er stort set ingen fisk tilbage i vandløbene. Det kunne lyde som en overdrivelse, men DTU Aquas forsøg, der netop blev udført denne vinter, og som viste en dødelig på helt op imod 98 %, kan bekræfte de mange observationer. En så stor dødelighed kan ingen arter eller bestande klare.

Konsekvensen er, at en række fiskearter, som opholder sig udelukkende i ferskvand – som fx stalling, bækørred og strømskalle – mange steder balancerer på kanten af udryddelse.

Andre arter, der som en del af livscyklus opholder sig havet som fx laks og havørred, klarer sig bedre. Men bestandene er også blevet reduceret, fordi de i deres ungdomsstadie opholder sig i vandløbene. Fx var der en nedgang i lakseopgangen i Skjern Å på cirka 40 % i årene efter seneste længere periode med isdække tilbage i 2009-2010. Og havørrederne op til 50-60cm's længde, der opholder sig kystnært og ofte i fjorde og vandløbsmundinger er her udsat for skarvprædation, som betyder, at havørreden reelt er i krise i flere vandløb – Skjern Å for eksempel.

Vi anerkender, at vintersituationen med isdække er meget svær at håndtere, men dødelighederne fra Skjern Å på laksesmolt og den generelle nedgang på havørred sker også i år uden ekstrem kulde. Vi mener derfor, at der er behov for nye initiativer og en ny tilgang til reguleringen, som kan begrænse skarvernes nuværende prædationstryk.

Vi vurderer, at der er enkelte brugbare initiativer i udkastet, særligt, at der lægges op til, at der skal gives rådgivning, som kan være med til at effektivisere bortskræmning og regulering. Men der er begrænsninger i mulighederne – det kommer jeg tilbage til senere – der virker ulogiske, og som gør det besværligt at gennemføre en effektiv bortskræmning/regulering.

En af de måske største hurdler i forhold til at nå en god effekt af arbejdet med at friholde vandløb for skarv er, at de tilladelser, der gives, i nogle tilfælde har været af en sådan karakter, at de



både er demotiverende og nærmest ubrugelige. Jeg har nævnt det gentagne gange på møder i Skarvfølgegruppen, men jeg gør det atter: At give en tilladelse til regulering af 2 skarver per dag i en større å – og så ovenikøbet i et laksevandløb, hvor der også findes snæbel – giver ingen mening. Hverken i forhold til formålet med forvaltningen eller i forhold til at kunne få frivillige jægere til at bruge tid og ressourcer på at påtage sig en opgave, der i princippet ikke er i deres interesse. Vi håber virkelig, at fremtidige tilladelser i langt højere grad tager udgangspunkt i, at de skal forebygge mod den nuværende prædation, der i flere vandløb ligger på alt for højt et niveau. Mulighederne for effektiv regulering i ferskvand og fredningsbælter forudsætter som nævnt, at tilladelserne gør det muligt at opnå god effekt. Den problemstilling håber vi bliver adresseret, når den nye forvaltningsplan skal udmøntes i praksis.

Med disse indledende ord, har vi en række kommentarer til udkastet, som for overblikkets skyld er opsummeret på sidste side i dette høringssvar.

**I indledningen** nævnes, at formålet er at sikre en balanceret forvaltning, der kan være med til *”at bevare en levedygtig bestand af skarv som en del af den danske natur”*. Danmarks Sportsfiskerforbund er helt enig i denne tilgang, og vi kan konstatere, at det til fulde er lykkedes. Men det andet ben – *”gennem fleksible og lokalt tilpassede forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande”* er desværre ikke lykkedes i samme omfang. Set herfra bør det få den konsekvens, at fremtidige tilladelser til regulering i højere grad bør tage sit udgangspunkt i dette sidste udsagn.

Et andet udsagn i indledningen – *”Reguleringen ønskes mere målrettet og via blandt andet krav om en koordineret indsats i ferske vande, er det hensigten at reguleringen skal have en effekt på det bestemte tidspunkt på året i det specifikke område, hvor skarven udgør en konflikt”* – er blevet tolket af vores medlemmer som en begrænsning i mulighederne for at kunne regulere. Gennem vores tilstedeværelse i Følgegruppen ved jeg, at det ikke har været hensigten, og det står også senere formuleret i planen, at meningen med kravet er, at de frivillige skal have rådgivning og hjælp til at sikre den bedste effekt af deres indsats. Det er meget vigtigt, at denne tilgang fastholdes, sådan at kravet om koordinering ikke bliver en forhindring. Jeg nævner det, fordi det allerede i dag kan være svært at organisere regulering, og hvis kravet om koordinering bliver fortolket for rigtigt ude i de lokale afdelinger, der skal give tilladelserne, så vil det være en ikke-ønskværdig begrænsning. Vi er dog som skrevet positive over for konceptet – ikke mindst fordi, det er en del af vores fælles forståelsespapir med DN, som vi i fællesskab sendte til Miljøstyrelsen for års tid siden.



I afsnit 2.2. **Fødesøgning og fødevalg** nævnes undersøgelser af skarvens fødebiologi. Og det er selvfølgelig relevant at nævne – ligesom den objektive gennemgang af skarvens biologi. Hvis man læser disse afsnit, får man dog ikke et indtryk af, hvori konflikten består. Og det står faktisk heller ikke ret udførligt senere i udkastet. Listen over danske undersøgelser, der dokumenterer skarvens påvirkning på fiskebestandene, er ellers lang. Og der bør efter vores mening være et afsnit, der kort og præcist uddrager essensen af disse undersøgelser. Særlig fordi alle, der ikke er inde i stoffet, og som derfor ikke kender til litteraturen på området, ikke får en reel introduktion til problemernes omfang. Det er især problematisk, fordi denne plan ikke har en udløbsdato.

I afsnit 2.4. **Træk og overvintring** nævnes, at ynglefuglene vender tilbage til ynglekolonierne mellem 10. marts og 10. april. Denne sidste dato – den 10. april – bør derfor skrives ind i den reviderede vildtskadebekendtgørelse, der kommer i høring i 2022, med henblik på, at det skal være skæringsdatoen for, hvor længe man skal kunne skræmme/skyde fugle for at forebygge, at de etablerer en ynglekoloni. Skæringsdatoen er i dag den 31. marts – og den har vist sig utilstrækkelig fx i forbindelse med en indsats med at friholde et område ved Kielstrup Sø for ynglefugle.

I afsnit 2.6. **Skarvernes samlede antal hen over året** er der et underafsnit, der hedder **Forhold af betydning for antallet af skarver i et lokalområde**. Heri nævnes at mindre vandløb og mindre søer vil få besøg af færre skarver end de store vandområder. Dette er rigtigt, men en vigtig lære fra de senere års forskning er, at selv få fugle – mindre end 5-10 stykker – kan æde en stor del af fiskene i vandløb, som undersøgelsen fra Kongeåen viste. Jeg nævner dette, fordi udmåntningen af planen ikke må den konsekvens, at man nedtoner udfordringerne i de små vandløb og søer.

I afsnit 4.1. **Mål og indsatser for forvaltning af skarv i Danmark** nævnes det flere gange, at problemerne skal forvaltes lokalt. Danmarks Sportsfiskerforbund er helt enige i, at det primært er lokalt, udfordringerne skal håndteres. Men forskningen viser, at skarverne rigtig mange steder forårsager problemer for fiskebestandene – det gælder også i de marine områder – så spørgsmålet er, om en lokal indsats er tilstrækkelig. Det kommer selvfølgelig an på, hvordan lokalt fortolkes. Når man eksempelvis ikke ønsker kolonier i Vadehavet og fiskende skarver i vandløb med snæbel, så bliver man jo nødt til at forvalte på et større område. En mere nuanceret



beskrivelse af dette kunne være ønskværdigt og relevant. At undersøgelserne fra ferskvand samtidig dokumenterer, at skarvens tilstedeværelse alle steder medfører kæmpestore og ikke-bæredygtige dødeligheder for fiskene, accentuerer behovet for en lidt mere nuanceret beskrivelse.

Under punkt to og tre i samme afsnit nævnes nogle mål for forvaltningsplanen. Der står blandt andet som mål:

- "2. Reducere skarvens prædation på sårbare fiskebestande i ferskvand i udvalgte områder såsom vandløb med snæbel og stalling
- "3. Reducere skarvprædationen på ungfisk og smolt af laks og unikke eller sårbare bestande af hav- og bækørred i vandløb samt ved udtræk i marine områder, herunder flaskehalse, så som fredningsbælter, så prædationen i videst muligt omfang ikke overstiger et niveau, der muliggør fremgang for fiskebestandene".

Hensigten med ovenstående formuleringer er rigtig fin og viser en nuanceret tilgang, men for bestande, der i forvejen er banket i bund, er en fremgang nok ikke så svært at opnå. Vi synes derfor, at formuleringerne er for uambitiøse. Vi foreslår i stedet følgende formuleringer, der i øvrigt lægger sig op ad et af kriterierne, der skal til for at kunne opnå tilladelse til regulering (beskyttelse af rekreative interesser):

- I vandløb med snæbel skal skarvprædationen reduceres til et absolut minimum.
- I vandløb med stalling skal skarvprædationen reduceres til et absolut minimum.
- I vandløb med laks må skarvprædationen på ungfisk i vandløb og smolt i vandløb samt de marine trækruter og flaskehalse ikke overstige et niveau, der kan hindre et bæredygtigt fiskeri og fortsat fremgang for bestanden.
- I vandløb med unikke eller sårbare bestande af bæk- og havørred må skarvprædationen på ungfisk i vandløb og smolt i vandløb samt de marine trækruter og flaskehalse ikke overstige et niveau, der kan hindre et bæredygtigt fiskeri og fremgang for bestandene.

Under alle omstændigheder, bør der ikke stå "i vandløb med snæbel **og** stalling". Det findes reelt kun i nogle få Vadehavsvandløb. Så der bør stå "... med snæbel eller stalling" – hvilket sikkert også er hensigten.

Der står i samme afsnit, at formålet med planen også er "at minimere skarvens prædation på den truede europæiske ål til et niveau, hvor en øget rekruttering af glasål vil give anledning til en øget udvandring af blankål". Også et godt formål, som i øvrigt er utroligt relevant. Der er jo lavet en forvaltningsplan for ål, som jævnlige evalueres af EU. Den danske stat er således ansvarlig



over for EU, men jeg har endnu ikke set initiativer fra staten, der har været målrettet mod den prædation, som skarven påfører den stærkt truede ål. Ud over muligheden for at regulere vedruser og bundgarn, giver denne plan heller ikke bud på, hvad der kan gøres for at begrænse prædationen. Det kunne give mening, at myndighederne i fremtiden har fokus på dette område, og indhenter info om, hvorvidt det er muligt at målrette forvaltningen af skarv med større fokus på ål.

**På side 13 under afsnittet Regulering** står, at der kan gives dispensation til regulering "I de tilfælde, hvor der er tale om omfattende skader på fiskeri eller hvor der er behov for beskyttelse af anden fauna". Dette bør opdateres, så det lever op til formålet med planen – altså tilføje om, at det også handler om at sikre fiskebestandene.

**Under afsnit 4.2.2** står: "Ved ødelæggelse af æg og reder samt oliering af æg på privat areal, skal man have lodsejerens tilladelse, samt tilladelse til ødelæggelse af reder og æg samt oliering af æg fra Naturstyrelsen." Danmarks Sportsfiskerforbund mener, at det i særlige tilfælde – for eksempel i vandløb med snæbel – skal være muligt at forvalte en koloni uden lodsejertilladelse.

Under samme afsnit står: "I de seneste par år, er skarverne begyndt at søge føde i mindre vandløb, hvor de kan have en negativ påvirkning på ikke fuldt udvokset laks, ørred og stalling". Det begyndte for alvor i vinteren 2009-2010. Forslag: "Siden vinteren 2009-2010 er skarverne...". Og det er ganske rigtigt, at de kan have negativ påvirkning – i det mindste i teorien. I praksis har vi set, at hver gang, det er undersøgt, så *har* de haft en negativ påvirkning. Hvis man ikke er inde i stoffet, så kunne man forledes til at tro, at åerne er så robuste, at det kun går rigtigt galt i sjældne tilfælde. Jeg ville derfor foretrække, at formuleringen blev: "Siden vinteren 2009-2010 er skarverne begyndt at søge føde i vandløbene. Det har haft negativ påvirkning på bestandene af laks, ørred og stalling".

I samme afsnit listes de prioriterede arter op. Der står således: "Arterne er udvalgt på baggrund af faglig rådgivning fra DTU og drøftelser med interessenterne i skarvarbejdsgruppen. De prioriterede fiskearter er i lighed med tidligere; Laks (*Salmo salar*), Ørred (*Trutta trutta*), Stalling (*Thymalus thymalus*), Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*) og Ål (*Anguilla anguilla*)". Alle meget relevante arter, men der mangler følgende to, som både er pressede og som fortjener udvidet beskyttelse, fordi de er genetisk unikke i danske farvande: Brakvandsgedde og brakvandsaborre. Begge arter er tilpasset livet i saltvand med tilpasninger, der adskiller dem fra deres artsfæller, der kun lever i ferskvand. Bemærk i øvrigt, at ørredens latinske navn er *Salmo trutta*.



I samme afsnit under **Kystområder og saltvand** gives der gode begrundelser for, hvorfor det er muligt at få tilladelse til at regulere ved ruseredskaber. Stort set alle de samme argumenter kan overføres på garn. Dette har været diskuteret i Skarvfølgegruppen og argumentet for ikke at medtage garn her er, at det ikke er dokumenteret, at skarv tager fisk i garnene. Det bør selvfølgelig undersøges, og hvis det kan dokumenteres, så bør dette afsnit ændres.

Det nævnes også under 4.2.2, at det er muligt at regulere i fredningsbælter. Udfordringen er, at der kun gives tilladelse til at regulere fra land og ikke fra båd. Fredningsbælter er 500 meter på begge sider af vandløbet og rækker 500 meter ud havet. Skarverne kan derfor nemt opholde sig uden for skudhold, men alligevel fouragere på de sårbare smolt eller mindre opgangsfisk i fredningsbælterne. Det bør derfor også være muligt at få tilladelse til at kunne regulere fra båd, hvis reguleringen skal give mening. Den nuværende praksis er – set herfra – et godt eksempel på gode intentioner, der desværre modarbejdes af en for stram udmøntning.

I tabel 4.3. er der en oversigt over forvaltning i ynglekolonierne. Der står blandt andet, at der tillades en mindre koloni at opstå på Langli. Det står også, at kolonien reguleres, hvis den overstiger 50 reder. Vi foreslår, at kolonien først kan tillades, når der er gunstig bevaringsstatus for snæbel og laks i Varde Å, som udmunder i samme område.

Der står også således om dispensationsmuligheder: "Der kan gives tilladelse til regulering efter vildtskadebekendtgørelsens § 26 i særlige konkrete tilfælde, der falder uden for de ovenfor beskrevne situationer. Dette vil f.eks. inkludere, men ikke begrænse sig til, regulering i og ved akvakulturanlæg, ved erhvervsmæssige drevne lystfiskesøer (put and take søer) der er mindre end 5 ha., samt i forbindelse med udsætning af fisk.". Hvis denne formulering betyder, at der ikke kan opnås tilladelse til regulering ved fiskesøer, der er større end 5 ha, så bør dette ændres. Der findes sandsynligvis kun meget få Put & Take-søer af den størrelse, men det giver under ingen omstændigheder mening, at de skal se deres investering og indtægtsgrundlag forsvinde i skarvmaver.

**I afsnit 4.2.3. Koordineret indsats.** Dette afsnit er nyt, og vi anser det for nyttigt, at der kan søges vejledning og rådgivning. Det bør give bedre resultater for de frivillige – og samtidig mere viden hos Naturstyrelsen, som jo skal være fagligt klædt på til at rådgive. Vi har forhåbninger om, at dette element i planen kan være med til at gøre en reel forskel. Og nævner igen, at det bør forvaltes ud fra hensigten – at støtte sårbare fiskebestande – og ikke være en begrænsning i mulighederne for at få tilladelse.





Under **4.2.6. Fremtidige initiativer** nævnes, at det vil blive taget op, hvorvidt der skal kunne søges tilladelse til lettere adgang til regulering i marine flaskehalse. Dette har også været debatteret i Følgegruppen, hvor vi har fået samme svar. Vi mener dog, at denne mulighed – baseret på viden om arternes livscyklus og vandringsmønstre – allerede nu bør implementeres.

I afsnit **4.4. Aktører i forvaltningen** beskrives, hvem der har ansvaret for forskellige dele af forvaltningen af skarv. Jeg savner her, at myndighederne tager et større ansvar for at sikre arter, der ikke fiskes efter, og som derfor ikke er på lystfiskernes eller de andre fiskeriinteressenters radar. Det drejer sig fx om sjældne og sårbare arter som snæbel, stavsild samt flod- og havlampret. Men det kunne i princippet være alle fiskearter, der vil kunne indgå som fødeemne for skarverne. Disse fiskearter er reelt uden beskyttelse, og her burde staten tage et større ansvar. Det kunne for eksempel være at organisere jægere ved Vidå-systemet til at hjælpe med at begrænse prædationen af snæbel. Hvis det allerede er sket, så lad os få mere af den slags.

For en række fiskearter som stalling, ørred og laks er skarven i dag den vigtigste begrænsende faktor. Vi anerkender, at de generelt dårlige miljøforhold i skarvens normale fourageringsområder spiller ind. Det kræver et langt, sejt træk at få det ændret – men en god forvaltning, der anerkender fiskenes pressede situation og agerer derefter, vil kunne gøre en forskel nu og her.

#### **I høringsvaret har vi følgende forslag til ændringer i udkastet**

- Der bør være et afsnit om skarvens negative påvirkning på fiskebestandene i vandløb, søer og marine områder.
- Forlængelse af skæringsdatoen til den 10. april, hvor det er muligt at forebygge mod etablering af kolonier.
- En formulering om, at forvaltning ikke nødvendigvis kun skal foregå på lokalt plan, men at det kan give mening at tænke i et større perspektiv.
- Nye formuleringer i afsnit 4.1 om formålet med planen:
  - I vandløb med snæbel skal skarvprædationen reduceres til et absolut minimum.
  - I vandløb med stalling skal skarvprædationen reduceres til et absolut minimum.
  - I vandløb med laks må skarvprædationen på ungfisk i vandløb og smolt i vandløb samt de marine trækruter og flaskehalse ikke overstige et niveau, der kan hindre et bæredygtigt fiskeri og fortsat fremgang for bestanden.
  - I vandløb med unikke eller sårbare bestande af bæk- og havørred må skarvprædationen på ungfisk i vandløb og smolt i vandløb samt de marine trækruter og



flaskehalse ikke overstige et niveau, der kan hindre et bæredygtigt fiskeri og fremgang for bestandene.

- Undersøge om det er muligt at målrette bortskræmning og regulering med større fokus på ål.
- På side 13 under afsnittet "Regulering" skal det tilføjes, at fiskebestandenes ve og vel også er en gyldig grund til at regulere.
- I særlige tilfælde - for eksempel i vandløb med snæbel - skal det være muligt at forvalte en koloni uden lodsejertilladelse.
- På listen over prioriterede fiskearter bør brakvandsgedde og brakvandsaborre indgå.
- Under afsnit 4.2.2 foreslås følgende formulering: Siden vinteren 2009-2010 er skarverne begyndt at søge føde i vandløbene. Det har haft negativ påvirkning på bestandene af laks, ørred og stalling".
- Hvis det kan dokumenteres, at skarv tager og beskadiger fisk i garn, så skal det være muligt at få tilladelse til at regulere ved den type redskaber.
- Det skal være muligt at kunne regulere fra båd i fredningsbælter.
- Kolonien på Langli skal fjernes, indtil der er gunstig bevaringsstatus for snæbel og laks i Varde Å.
- Begrænsningen om, at der kun kan gives dispensation til regulering i Put & Take-søer, der er mindre end 5 ha, fjernes.
- Der skal allerede nu gives lettere adgang til regulering i marine flaskehalse, hvor de prioriterede arter findes.

Med venlig hilsen

Kaare Manniche Ebert  
Biolog

Miljøministeriet  
Miljøstyrelsen  
Arter og Naturstyrelsen  
Att: CVMIK



5. juli 2021

## Høringssvar vedr. udkast til skarvforvaltningsplan

I dens nuværende tilstand kan Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO, Danmarks Fiskeriforening PO og Dansk Fritidsfiskeriforbund ikke støtte udkastet til skarvforvaltningsplan. Der er afgørende elementer og nøgleindhold, som ikke flugter den virkelige og de ønsker, som en samlet repræsentation af danske fiskere ser inkluderet for at problemerne med skarv tages alvorligt og indsatsen matcher det negative aftryk, som skarven sætter på det danske havmiljø og økosystem.

Som nævnt i planen, er skarven blot én af mange udfordringer, som presser det danske havmiljø og kystens skrøbelige økosystem. Man kan dog få det indtryk i forvaltningsplanen, at da skarven af en del af flere problemer, så tøver Miljøministeriet at tage handling efter præmissen, at problemerne skal løftes samlet. Det mener vi dog er en fejlslutning, og det er meningsløst, hvis man ikke tager hånd om og er løsningsorienteret ift. problemerne og konflikterne i netop forvaltningsplanen.

### Generelle bemærkninger

Grundlæggende mener vi, at skarvens bestandsstørrelse har nået et niveau, der gør beskyttelsen af skarven forældet, og at en fortsat streng beskyttelse ikke er i tråd med en nutidig økosystembaseret forvaltning<sup>1</sup>. Skarven har ikke behov for en beskyttelse på det niveau som vi har i dag. Vi mener Danmark bør prioritere et internationalt samarbejde med henblik på en mere nutidig forvaltning, fx i koordination med den internationale skarvarbejdsgruppe, og med målsætning om at løfte fredningen af skarv i EU.

Derudover mener vi, at det er u hensigtsmæssigt, at den nuværende regulering udelukkende pålægges den enkelte lodsejer/fisker. Når der er så mange skarver, burde reguleringen kobles med en samlet indsats, hvor myndighederne er tovholdere og også udfører - eller koordinerer - reguleringen. Her er det ikke ment, at Naturstyrelsen kan benyttes som vejledere, men at man i udvalgte indsatsområder benytter styrelsens erfarne og kyndige medarbejdere i koordinerede reguleringsindsatser. Og så er det naturligvis helt håbløst, at der lægges op til, at koordinerede indsatser kun kan arrangeres i områder med ferskvand, og skal naturligvis også gælde for kystområder.

<sup>1</sup> I CBDs principper omkring økosystembaseret tilgang, fremgår det blandt andet at: "There has been a tendency in the past to manage components of biological diversity either as protected or non-protected. There is a need for a shift to more flexible situations, where conservation and use are seen in context and the full range of measures is applied in a continuum from strictly protected to human-made ecosystems".

### Konkrete ændringsforslag til udkastet til forvaltningsplanen for skarv

Det er absolut essentielt, at forvaltningsplanen sætter sig et mål for hvad en "bæredygtig bestand" er i antal. Og dette antal, efter vores mening, burde defineres som være mindre end den nuværende ynglebestand, da bestanden af skarv pt. udfordrer bæredygtigheden for dens omgivelse, miljø og økosystemer til lands såvel som i fersk- og saltvand. Hertil er det vigtigt, at skarver der kommer gennem Danmark på træk tælles med i det udstræk dette er muligt, da netop trækkende skarver udgør en stor andel af skarver i Danmark. Vi er derfor uenige i præmissen om at forvaltningsplanen ikke har som "mål i sig selv at reducere skarvbestanden". Ser man et øjeblik bort fra, at forvaltningsplanen selv redegør for at en reduktion – dvs. regulering – giver den bedste effekt lokalt til at reducere konflikter og prædation, så er opfattelsen fra de mennesker, der lever af og ved kysten, at bestanden er for stor og konflikterne for mange.

Forvaltningsplanens er meget fokuseret på de udfordringer som skarven kan forårsage i ferskvand, som åer, vandløb og søer. Hertil savner man en proportionalitet og samme, hvis ikke større, opmærksomhed på de selvsamme problemer og konflikter ved kysterne og i saltvand, som mange danskere bruger til erhverv eller i fritiden. I forvaltningsplanen overordnede mål, nævnes diverse ferske fiskearter – nogle af dem er truet, andre er slet ikke. Samtidig nævnes ikke saltvandsfisk, der for nogle arter ifølge ICES er i så presset tilstand, at flere frarådes fiskeri på. Hvor er hensynet til Kattegattorsken, Østersøtorsken (både den vestlige og østlige) og silden fra den vestlige Østersø, for blot at nævne nogle få?

At henvise til en DTU Aqua rapport fra midten af 1990'erne som begrundelse for fraværet af fokus på saltvandsfisk, kysterne og havøkosystemerne er ikke godt nok. Det burde være logisk, at hvis man kan konkludere, at skarvens prædation har negativ indflydelse på tilstedeværelsen af fisk – og ungfisk – i ferskvand, så er det samme tilfældet ved kysterne og i saltvand. Og som minimum må erkendelse af, at sidste undersøgelse, som er over 25 år gammel, hvor både fiskebestandene, havmiljøet og skarvpopulationen var helt anderledes, medføre et krav om, at denne undersøgelse opdateres.

Denne manglende fokus på kystområder slår også igennem i tabel 4.2 over kystområder udpeget som vigtige for fiskebestandene og fiskeri. Listen er for snæver, og tæller ikke vigtige opvækstområder for kommercielle arter, som nævnt tidligere. Ifølge DTU Aqua er store dele af det sydlige Kattegat og Bælterne vigtige kystområder, og hvor en indsats mod skarv kan være medvirkende til at beskytte og genoprette fiskebestande<sup>2</sup>.

---

<sup>2</sup>Ifølge DTU Aqua er de vigtigste levesteder i de indre danske farvande for ikke-kønsmodne, torsk, rødspætter, tunger, pighvarrer, skrubber, sild og brislinger det sydlige Kattegat, inkl. Sejerøbugten, Storebælt og den nordlige del af Kattegat ud for den danske kyst. Læs mere om områderne på [DTU Aquas hjemmeside](#).

### **Bemærkninger til Bilag 2. Reguleringsmuligheder**

Overordnede set bør garnfiskere også have mulighed for at regulere ved deres redskaber på samme måde som det tillades for ejere af aktivt fiskende bundgarn og ruser.

Det er meningsløst at indføre motorbegrænsninger på reguleringstilladelsen for fisketerritoriet. Fiskernes fartøjer kan meget sjældent sejle hurtigt, men ingen har de nødvendige plombering af motoren, som sikrer at fartøjet beviseligt har max ydelse og fart, som der stilles krav om.

Efter samme tanke skal forbuddet mod brug af motordrevet fartøj i forbindelse med regulering i vigtige opvækstområder (tabel 4.2) fjernes. Såfremt der er et reelt ønske om også at gøre en indsats for kysternes miljø og økosystemer og udsatte saltvandsarter, så nytter det ikke at fjerne den eneste mulighed for reelt at regulere skarven. Hertil, skal det også være tilladt at regulere fra kunstigt skjul.

Alle (både foreninger og fiskere, fritids- såvel som erhvervsfiskere) skal kunne regulere ved alle nat og rasteplasser, inkl. dem i kystzonen. Igen er der i udkastet udelukkende fokus på ferskvandsarter (laks, ørred, stalling, snæbel og ål). Det skal selvfølgelig også være muligt at opnå tilladelse til regulering ved nat og rasteplasser i områder med forekomst af udsatte saltvandsarter (jf. forrige afsnit).

I natur- og vildtreservaterne skal det ikke være et krav, at reguleringen skal foregå fra fiskerens eget fartøj.

Kvoter på reguleringen ved bortskydning fjernes, eller kvantificeres med relativt store kvoter, der er gennemsigtige i planen (pt. er der ingen oplysning om kvoternes størrelse)

### **Andre bemærkninger**

Uagtet ambitionen om at afholde løbende møder med skarvgruppen, hvilket vi bifalder og anerkender, er det vigtigt at sætte sig nogle faste mål om frekvensen af revisionen af forvaltningsplanen. Vi foreslår derfor, at skarvforvaltningsplanen opdateres minimum hvert 5. år.

Det skal i det generelle arbejde med skarv bemærkes og indtænkes, at [EU kommissionen mener](#), at skarven er medvirkende til at forhindre en genopretning af ålebestanden. Vi anerkender den nuværende fokus på ål, men vil blot påminde, at ålen også har en stor tilstedeværelse i kystvandene, hvorfor vi igen vil henvise til vores opfordring på i højere grad at indtænke og reflektere skarvens påvirkning af havmiljø og -økosystem i forvaltningsplanen.

Skarvens prædation på især torsk, men også andre arter i de indre danske farvande, skal kortlægges hurtigst muligt. Dette arbejde prioriteres og kunne finansieres via en mulighed i EUs hav- og fiskerifond (EHFAF), der netop nu forhandles, eller ved en direkte bevilling til dette arbejde fra Miljøministeriet.

Som afsluttende bemærkninger, vil vi blot påpege, at det kan virke urimeligt, at kystnære fiskebestande og hermed det kystnære fiskeri i Danmark, skal være på randen af udryddelse, samtidig med at forældede beskyttelsesdirektiver holder hånden over arter, der ikke har behov for en streng beskyttelse.

Vi håber, at vores hørings svar giver anledning til, at en revision af udkastet til forvaltningsplanen, og at udfaldet bliver en balanceret løsning, der tager hensyn til ikke kun skarven, men også det danske kystfiskeri og fiskebestande.

Med venlig hilsen,

Jørgen Skytte Jeppesen,  
Dansk Fritidsfiskerforbund



Svend-Erik Andersen,  
Formand for Danmarks Fiskeriforening PO



Søren Jacobsen,  
Formand for Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO



## Dansk Amatørfiskerforening

Landssekretær : Flemming Kjærulf, Kystvej 26A, 5800 Nyborg.

Tlf. 53 83 00 53, [fkjerulf@mail.dk](mailto:fkjerulf@mail.dk)



Nyborg d. 1. august 2021

### Høringssvar til Høring af Forvaltningsplan for skarv

Dansk Amatørfiskerforening (DAFF) takker for det tilsendte udkast til forvaltningsplan for skarv.

DAFF er enige i to af overordnede formål: "at opretholde en levedygtig bestand af skarv i Danmark og at minimere skadesomfang på fangster i bundgarn og ruser ved at reducere skarvens prædation ved disse."

Derudover finder DAFF at udkastet mangler både mål og midler og som sådan ikke udgør en forvaltningsplan.

DAFF har været repræsenteret i Skarvarbejdsgruppen gennem Dansk Fritidsfiskerforbund. DAFF kan i lighed med flere andre medlemmer af Skarvarbejdsgruppen: Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO, Danmarks Fiskeriforening PO og Dansk Fritidsfiskerforbund, ikke støtte udkastet til skarvforvaltningsplan. Der er afgørende elementer og nøgleindhold, som ikke flugter den virkelighed og de ønsker, som en samlet repræsentation af danske fiskere ønsker inkluderet for at problemerne med skarv håndteres seriøst og for at indsatsen imødegår den negative indflydelse, som skarven udøver på det danske havmiljø og økosystem.

Det angives i høringsbrevet at " Forvaltningsplanen er udarbejdet i samarbejde med skarvarbejdsgruppen". På baggrund af ovenstående havde det været mere præcist at skrive: "en del af Skarvarbejdsgruppen". Ovenstående interessenter har på baggrund af vor dissens været indkaldt til særskilt dialogmøde om udkastet. Det var vort indtryk at der var imødekommethed overfor vore synspunkter, men referatet af dialogmødet forelå ikke ved høringsfristens udløb. Derfor indgår dialogmødets evt. resultater ikke i dette høringssvar.

Det angives i udkastet, at årsagen til at skarven skaber konflikter er, at fiskebestandene er presset af andre faktorer. Det er ikke en korrekt udlægning. Det store antal skarv er - og skal anerkendes som - en selvstændig trussel mod den kystnære fauna og livet i de ferske vande. Dette er videnskabeligt veldokumenteret. Seneste forskning fra bl. a. DTU Aqua viser, at skarven er en væsentlig prædator såvel ved vore kyster som i de ferske vande. Stalling er nær udryddelse. Laks og ørreds ynglesucces reduceres kraftigt. ca. 75 % af al smolt ædes af skarv. Kun 20 % af smolten fra Limfjordens vandløb når ud af Limfjorden. At der findes andre udfordringer, må ikke stå i vejen for at løse det selvstændige problem som skarven udgør.

Der foreslås mere rådgivning og information om skarv for at afhjælpe og reducere konflikter med skarv og at oplysning om de rekreative muligheder ved at opleve skarver. Der er ikke i udkastet, eller DAFF bekendt andre steder, evidens for at konflikterne skyldes mangel på rådgivning, information og oplysning. Der bør derfor ikke i en forvaltningsplan indgå sådanne tiltag, som her nærmest må ses som en afledningsmanøvre. Tilsvarende foreslås motorbådssejlad i vore vandløb som middel til at skræmme skarv. Et forslag helt uden bund i virkeligheden. Dette forslag må ligeledes anses som fyld og afledning.

Side 1 af 3



[www.danskefritidsfiskere.dk](http://www.danskefritidsfiskere.dk)

## Dansk Amatørfiskerforening

Landssekretær : Flemming Kjærulf, Kystvej 26A, 5800 Nyborg.

Tlf. 53 83 00 53, [fkjerulf@mail.dk](mailto:fkjerulf@mail.dk)



Når der foreslås ” anskydning af enkelte individer for at skræmme de resterende skarver” må det forhåbentlig bero på en fejl. Det er et virksomt skræmmetiltag, men absolut ikke etisk forsvarligt.

Generelt nedtoner udkastet skarvproblemet i strid med den seneste viden. Som eksempler kan nævnes tabel 4.2 hvor det anføres om Limfjorden at ”Skarver vurderes at være en medvirkende årsag til, at fiskebestandene har svært ved at genetablere sig”. Forskningen viser at skarven er en væsentlig årsag til fiske dødeligheden. Om Sydfyn/Als anføres ” Hyppige iltsvind, der kan medvirke til at presse fiskeyngel ind mod land, kan gøre fiskebestandene sårbare for prædation af skarv”. Dette er der intet videnskabeligt belæg for. Fiskeynglen lever i de kystnære områder, hvor skarven fouragerer og ikke i de dybere områder som typisk rammes af iltsvind.

Grundlæggende mener DAFF, at skarvens bestandsstørrelse har nået et niveau, der gør beskyttelsen af skarven forældet, og at en fortsat streng beskyttelse ikke er i tråd med en nutidig økosystembaseret forvaltning<sup>1</sup>. Skarven har ikke længere behov for en beskyttelse på det niveau som fortsættes i det udsendte udkast. DAFF mener at Danmark bør prioritere et internationalt samarbejde med henblik på en mere nutidig forvaltning, fx i koordination med den internationale skarvarbejdsgruppe, og med målsætning om at flytte skarven til Fuglebeskyttelsesdirektivet bilag II, således at der kan fastsættes jagttid på skarv.

DAFF er grundlæggende uenige i at det ikke skal være et mål i planen at reducere skarvbestanden. Den nuværende skarvbestands daglige fødebehov kombineret med skarvens fødevalg er uforeneligt med en balanceret forvaltning af den danske natur.

Det er et mål i udkastet at opretholde en levedygtig bestand af skarv. Man kan ikke forvalte ud fra en størrelse som ikke er defineret. DAFF finder at det er en nødvendig forudsætning at forvaltningsplanen fastsætter et mål for hvad en ”levedygtig bestand” er. Dette kan med fordel findes ud fra de samme principper som når mindstebestande af fisk fastsættes. Det er vigtigt, at skarver der kommer gennem Danmark på træk tælles med i en sådan beregning, da netop trækkende skarver udgør en stor andel af problemet i Danmark.

Udkastet fokuserer meget på ferskvand, men problemerne med skarv er veldokumenteret endnu større i de marine områder. Blandt andet er skarven(ålekragen) et stort pres på den i forvejen udfordrede ål. En forvaltningsplan bør derfor inkludere væsentlige og effektive tiltag i de marine områder. Der er fortsat behov for at udbygge kendskabet til dette bl. a. omkring skarvens betydning for torsk, som jo vokser op i skarvens primære fourageringsområder. Planen bør fordre og understøtte sådanne undersøgelser.

DAFF anerkender, at der er sket væsentlige forbedringer i reguleringsmulighederne i bilag 2. DAFF finder dog at garnfiskere også have mulighed for at regulere ved deres redskaber på samme måde som det tillades for ejere af aktivt fiskende bundgarn og ruser. Bilag 2 er dog fortsat unødigt, teoretisk, kompliceret og knudret. DAFF foreslår at bilaget formuleringsmæssigt gennemarbejdes af en mindre gruppe af jagt- og fiskeri kyndige assisteret af en enkelt jurist.





## Dansk Amatørfiskerforening

Landssekretær : Flemming Kjærulf, Kystvej 26A, 5800 Nyborg.

Tlf. 53 83 00 53, [fkjerulf@mail.dk](mailto:fkjerulf@mail.dk)



DAFF er uenig i at planen ikke længere skal revideres hvert 5. år. Dette skulle gøre det lettere at foretage løbende (adaptiv) revision. Den femårige revision af planen hindrer ikke, at der kan foretages ændringer efter behov mellem revisionerne, men al erfaring viser, at uden faste terminer skrider også nødvendige revisioner, bl. a. på grund af kronisk ressourceknaphed hos de relevante myndigheder. Det synes ulogisk at nedprioritere skarvforvaltningen i en tid, hvor skarvproblemet er kraftigt eskalerende. DAFF ønsker altså den regelmæssige revision fastholdt.

Sammenfattende finder DAFF som sagt ikke, at det foreliggende udkast udgør en forvaltningsplan, idet der savnes konkrete mål og effektive virkemidler og at der ikke tages højde for de væsentlige problemer i det marine område. DAFF foreslår derfor, at udkastet trækkes tilbage og at Skarvarbejdsgruppen får til opgave at udarbejde en egentlig forvaltningsplan. Eventuelt bør Skarvgruppens sammensætning ændres, således at der lægges mere vægt på at løse de dokumenterede konflikter og mindre vægt på et forældet beskyttelsesbehov.

m.v.h.

### Dansk Amatørfiskerforening – DAFF

Flemming Kjærulf, landssekretær

I CBDs principper omkring økosystembaseret tilgang, fremgår det blandt andet at: "There has been a tendency in the past to manage components of biological diversity either as protected or non-protected. There is a need for a shift to more flexible situations, where conservation and use are seen in context and the full range of measures is applied in a continuum from strictly protected to human-made ecosystems".



**Lokalt høringsvar fra Skive Fritidsfiskerforening i forbindelse med udkastet til skarvforvaltningsplanen.**

Af høringsbrevet fremgår, at udkastet er lavet i samarbejde med skarvarbejdsgruppen. Jeg er i denne gruppe selv repræsentant for DAFF og DFF og det er vigtigt for mig at understrege, at hverken DAFF, DFF, FSKPO eller DFPO, som alle udgør saltvandsfiskeriets organisationer i arbejdsgruppen, kunne bakke op om udkastet.

Det fremgår endvidere, at formålet med forvaltningsplanen er, at opretholde en levedygtig bestand. Hvad er en levedygtig bestand? MST og andre har fastlagt sig på, at antallet af ynglepar skal ligge omkring 30-32.000 par? hvortil kommer et ikke nøjagtigt opgjort antal nordiske trækfugle, her baserer opgørelserne sig udelukkende på løse estimater. Jeg foreslår, at man over en given periode (5 år) intensivere oliering af æg og ødelæggelse af reder således, at vi kommer ned på halvdelen, som jeg anser for, at være en levedygtig bestand. Da vi ikke kender effekten af en sådan regulering, vil man efter en afgrænset periode kunne lave en evaluering hvoraf vil fremgå om skarv prædationen af fisk og redskaber er blevet formindsket til et acceptabelt niveau. Viser det sig, at effekten udeblev, eller bestanden på dette niveau ikke er levedygtig, vil man jo i løbet af kort tid kunne sætte bestanden op ved, at stoppe med reguleringen.

Det er efter min mening lidt "tåget" når man iflg. Høringsbrevet ikke har til formål, at reducere bestanden, men samtidigt vil arbejde på, at reducere skarvens prædation på sårbare fiskebestande og minimere skadesomfanget på redskaber. Man taler om oplysning og afværge foranstaltninger? Rådgivning tror jeg ikke på effekten af! Afværge foranstaltninger er efter min mening blot med til, at flytte problemet og skabe nye kolonier, dette er i øvrigt afprøvet i flere danske åer i form af net, udspændte tråde osv. Men effekten udeblev, idet skarven blot svømmede ind under disse og fiskede videre.

Helt lokalt har vi i Skive Fritidsfiskerforening en masse problemer med skarv, som ødelægger ruser og stjæler fiskene og vi oplever, at niveauet af antal fiskende skarver er alt for højt. Vi har ganske vist ingen ynglekolonier i den indre del af Skive Fjord, men ser jo fuglene komme trækkende i hobetal fra bl.a. Flyndersø og en koloni 3,5 sømil nord for inderfjorden.

Disse fiskende skarver slår sig gerne ned på sandbankerne ved udløbet fra Karup Aa hvor de jo så bare lige kan vælte sig ud i å løbet og især i forårmånederne gør et kraftigt indhug i ørred smolten. Derudover udsætter vi finansieret af fisketegnsmidlerne hvert år 20-25.000 stykke skrubbe yngel, samt 10 – 20.000 stykker åleyngel i Karup Aa, som skarven så mæsker sig i med det resultat, at vi til trods for et mangeårigt udsætningsarbejde i dag stort set ingen bestand af skrubber eller ål har og det er spild af gode penge!

Jeg opfordrer derfor Miljøministeren til, at erkende problemet selvom det kan være et lidt ømt punkt i.f.t. visse grønne organisationer og så gå aktivt ind i arbejdet på, at reducere skarv bestanden til et acceptabelt niveau.

Med venlig hilsen

Skive Fritidsfiskerforening  
Jørgen Skytte Jeppesen  
Formand og medlem af skarvarbejdsgruppen

Miljø- og Fødevarerministeriet  
Miljøstyrelsen  
mst@mst.dk



**DANMARKS  
JÆGERFORBUND**

Danmarks Jægerforbund  
Molsvej 34  
8410 Rønde

Tlf. + 45 88 88 75 00

[post@jaegerne.dk](mailto:post@jaegerne.dk)

2. august 2021

Vedr.: Høring over udkast til forvaltningsplan for skarv j. nr. 2021-23026

Miljø- og Fødevarerministeriet har den 24. maj d.å. udsendt udkast til ovennævnte forvaltningsplan i offentlig høring, og i den forbindelse ønsker Danmarks Jægerforbund at give følgende bemærkninger:

Indledningsvis skal vi gøre opmærksom på, at det i høringsbrevet til udkastet til ny forvaltningsplan for skarv - helt korrekt - er nævnt, at udkastet er udarbejdet i samarbejde med skarvarbejdsgruppen, men det nævnes ikke, at der fra flere af organisationerne i skarvarbejdsgruppen IKKE er opbakning til planen i dens nuværende form. Det burde man have gjort opmærksom på, således at det fremgår, at de tiltag/manglende tiltag, som planen indeholder, ikke har bred opbakning blandt organisationerne.

Hvad angår selve indholdet i planen, er det Danmarks Jægerforbunds opfattelse, at det repræsenterer et rimeligt kompromis mellem de beskyttelseshensyn, Danmark er forpligtet til at varetage og de muligheder, der gives for at reducere skarvens prædation på sårbare fiskebestande og for at minimere skader på fiskeriet.

Vi har noteret os, at der med den nye plan åbnes for yderligere muligheder for at regulere skarv, hvilket vi hilser med tilfredshed, men vi hæfter os også ved, at nogle af disse tiltag vil kræve en ændring af vildtskadebekendtgørelsen. Af høringsbrevet lyder dette som en formssag, men erfaringsmæssigt er det ofte vanskeligt for Vildtforvaltningsrådet at blive enigt om udvidede reguleringsmuligheder, specielt når nogle af organisationerne ikke støtter forvaltningsplanen, så denne revision vil vi afvente med en vis spænding.

Hvad angår planens form, var det vores opfattelse, at man fra Miljøstyrelsen ønskede et paradigmeskift, således at man i lighed med andre forvaltningsplaner, lod selve planen indeholde de forvaltningsmæssige tiltag, men at man udelod de mere universelle informationer om f.eks. skarvens biologi og fødesøgning, og informationer om hidtidige erfaringer omkring forvaltningen og lod disse fremgå af de forskellige bilag.

Dette er imidlertid ikke tilfældet i det fremsendte forslag, hvor både biologi og tidligere erfaringer fremgår af både selve planen og af de vedlagte bilag. Det gør planen uforholdsmæssig tung at læse, og helt galt bliver det, når adskillige figurer og tabeller går igen begge steder. Det giver ingen mening at bruge plads på at gentage identiske figurer og tabeller, f.eks.: Tabel 4.1 (side 12) er identisk med Tabel 1.1 (side 28), Figur 4.2 (side 23) er identisk med Figur 6.1 (side 52) Figur 4.5 (side 24) er identisk med Figur 6.9 (side 57) osv., osv.!

Samtidig bærer hele planen præg af hastværk. Det udsendte forslag har således ikke været præsenteret for skarvarbejdsgruppen før udsendelsen på trods af, at

gruppen har arbejdet med planen gennem flere år. Desuden kunne planen trænge til en kraftig sproglig opstramning. Der er mange grammatiske fejl og stavfejl, hvoraf nogle er mere spektakulære end andre, f.eks. på side 14, hvor det nævnes, at anskydning kan bruges til adfærdsregulering. Her menes forhåbentlig afskydning!

Endvidere er der manglende konsekvens og vanskeligt forståelige formuleringer, f.eks. i den øverste tabel side 32, hvorefter bierhvervs- og erhvervsfiskere kan søge om tilladelse til regulering fra motordrevet fartøj med fart op til 5 km/t. I næste linje står der, at de kan søge om regulering fra motordrevet fartøj med op til 18 km/t?

Tilsvarende står der i den nederste tabel på side 33, at fritidsfiskere ifølge tabellen kan regulere skarv på: "Alle(?) ferske vande, uanset generelt forbud mod jagt fra motorbåd på ferske vande". Længere ned i samme tabel står der: "På ferske vande er det ikke tilladt at drive jagt fra motordrevet fartøj".

Formuleringerne i alle tabellerne over reguleringsmuligheder (side 32-37) er i øvrigt i høj grad copy-pastede, med de fejl og unøjagtigheder det medfører.

Overordnet set kan Danmarks Jægerforbund bakke op om selve indholdet i planen, men vi kan ikke bakke op om formen. Planen bør gennemskrives igen, og fejl, uklarheder og gentagelser bør rettes, ligesom alle de universelle informationer bør flyttes fra selve planen til bilagene. Danmarks Jægerforbund bidrager gerne hertil.

Spørgsmål vedrørende høringsvaret eller ved behov for uddybende kommentarer, bedes rettet strandjagtkonsulent Niels Henrik Simonsen, Afdelingen for Politik og Kommunikation. Telefon: 88 88 75 08/23 46 76 14. Mail: [nhs@jaegerne.dk](mailto:nhs@jaegerne.dk)

Venlig hilsen  
Danmarks Jægerforbund



Claus Lind Christensen  
Formand

Direkte tlf. + 45 27 80 28 55  
E-mail [clc@jaegerne.dk](mailto:clc@jaegerne.dk)

Da jeg for 40 år siden begyndte at fiske herved ved Diernæs Bugt, var fiskebestanden rimelig god. Men i takt med at skarvbestanden øgedes, faldt antallet af fisk. Der var dengang bl.a. mange ålekvabber og torsk, som nu er helt udryddet. Vi har i årenes forløb udsat en del fiskeyngel: pighvar og ål. Kort efter hver udsætning, har vi observeret et stort antal skarv forsyne sig med det udsatte fiskeyngel. Vore garn og ruser er jævnligt blevet ødelagt af skarvangreb, og fiskene i garn og ruser har skarvene hakket i. *I vort nærområde ligger Hopsø hvor træer og vegetation er bukket under på grund af den tætte skarvbestand, da vegetationen ikke kan modstå det massive angreb af skarvens ekskrementer. Vi ser en eksplosiv formering af skarvbestanden, og hvis denne ikke reguleres, kan vi kun gisne om følgerne. Det vil være på sin plads med en mere effektiv regulering, eksempelvis oliering af æggene o.lign.*

Hans Bomberg  
Kasserer  
29866650  
[www.ndr-sdj-fritidsfiskerforening.dk](http://www.ndr-sdj-fritidsfiskerforening.dk)

[mst@mst.dk](mailto:mst@mst.dk)  
vedr. j.nr. 2021 - 23026

Københavns Lufthavne A/S  
Box 74  
Lufthavnsboulevarden 6  
2770 Kastrup  
[www.cph.dk](http://www.cph.dk)

Tlf.: +45 32 31 32 31  
Fax: +45 32 31 31 00  
E-mail: [cph@cph.dk](mailto:cph@cph.dk)  
CVR: 14 70 72 04

### Høringssvar

København, 16. juni 2021

Københavns Lufthavne A/S (CPH) takker for modtagelsen af "Forvaltningsplan for skarv" til høring.

Vi vil gerne have tilføjet Kalvebod (del af Natura 2000 område nr. 143) i Tabel 4.3 med bemærkning om, at alle reder kan reguleres af hensyn til flyvesikkerheden. Skarven er ganske vist udpegningsart for dette Natura 2000 område, men det gælder kun for de trækkende skarver.

Vi ansøger om denne tilføjelse, fordi det ikke kan udelukkes, at skarven slår sig ned i området for at etablere en ynglekoloni. I så fald er der stor risiko for, at de ynglende skarver under deres fødesøgningstogter søger ud i Øresund og dermed gennemflyver ind- og udflyvningskorridorer for de fly, der beflyver Københavns Lufthavn.

Vi lægger stor vægt på, at en regulering af skarvreder kan ske selvsamme år, som en eventuel koloni bliver etableret.

Med venlig hilsen



Dorte Nygaard  
Safety & Wildlife Manager

**Til:** Hovedpostkasse (mst@mst.dk)  
**Cc:** Niels Lagergaard Pedersen (niels@fishingzealand.dk), Kaare Manniche Ebert (kme@sportsfiskerforbundet.dk)  
**Fra:** mikba@odsherred.dk (mikba@odsherred.dk)  
**Titel:** j.nr. 2021 - 23026 - Høringssvar til udkast til forvaltningsplan for skarv  
**Sendt:** 24-06-2021 12:53

Til [mst@mst.dk](mailto:mst@mst.dk)

#### Høringssvar til Udkast til forvaltningsplan for skarv

Fishing Zealand er en organisation der med otte medlemskommuner og tre turistorganisationer på Sjælland i ryggen, som bl.a. arbejder på at forbedre naturtilstande i vandløb, nor og inderfjorde med tilstødende kyster og havoplade med henblik på at genopbygge bæredygtige og selvreproducerende fiskebestande til fordel for borgere, turisme, foreningsliv og erhverv i Regionen Sjælland.

Fishing Zealand som organisation følger og interesserer sig for debatten om skarver som prædator, der kan have en stor påvirkning på en lang række fiskearter og -bestande. Vi har dermed også interesse i forvaltningsplanen for skarver. Vi er opmærksomme på, at der er særlige forpligtigelse for beskyttelse af skarver og deres levesteder. Vi noterer samtidig, at formålet med forvaltningsplanen også er at sikre bæredygtige bestande af fisk.

Vi ser derfor positivt på, at der med forvaltningsplanen er sat øget fokus på at reducere skarvens prædation på ungfisk og smolt af laks og unikke eller sårbare bestande af hav- og bækørred i vandløb samt ved udtræk i marine områder, herunder flaskehalse, så som fredningsbælter, så prædationen i videst muligt omfang ikke overstiger et niveau, der muliggør fremgang for fiskebestandene.

Der findes vilde og unikke bestande af brakvandsrovfisk i de sydlige kommuner i Fishing Zealand. Disse sårbare bestande har de samme udfordringer med skarvprædation som laks og havørred, når de befinder sig kystnært. Vi håber derfor, at forvaltningsplanen også gør det muligt at sikre bæredygtige bestande af brakvandsrovfisk i deres primære udbredelsesområder.

Dette høringssvar er afgivet som organisationen Fishing Zealand – ikke repræsenterende de enkelte medlemskommuner, som kan have lokale og aktuelle forhold at tage hensyn til

Venlig hilsen

Michael Kappendrup Bay

Sekretariat for Fishing Zealand  
Afdelingsleder  
Center for Miljø og Teknik



ODSHERRED KOMMUNE | NYVEJ 22 | 4573 HØJBY  
DIREKTE: +45 59 66 60 85 - MOBIL +45 20 44 14 58 |  
[mikba@odsherred.dk](mailto:mikba@odsherred.dk) | [www.odsherred.dk](http://www.odsherred.dk)



Vær opmærksom på, at vi har fire dages arbejdsuge. Det betyder, at fredag har kommunen lukket. Du kan bestille tid til at blive ringet op. [Læs mere her.](#)

**Status Øvre Gudenå juni 2021 og historik**  
**høringssvar til skarvforvaltningsplan 2021 - 2025**  
**Af Skanderborg Sportsfiskerforening**

Februar 2021's polarkulde frøs søer og fjorde til is og sendte store mængder af skarv op i vandløbene, der var lavvandede og klare - ideelle jagt betingelser for fuglene... Belært af erfaringen blev alle de røde lamper tændt og vi fik mobiliseret hvad der kunne mobiliseres. Lodsejere og medlemmer gik så meget til den med geværet som muligt og vi 6-doblede antallet for regulerede fugle på vores reguleringstilladelse. 41 fugle faldt ned og en del fik svedet halefjerene med skræmmeskud. En enkelt lodsejer skød 27 stk!. Et medlem kørte afsted og patruljerede 11 gange i løbet af de 3-4 uger det foregik. Flokke på op til 50-60 skarv fouragerede dagligt i åen og prædationspresset var massivt og vedvarende - lige indtil frosten forsvandt. Så stoppede det lige så brat som det begyndte og siden er der næsten ingen skarv observeret ved åen (vi plejer gerne at se enkelte fugle gennem sæsonen) foruroligende?

I 2019 og 2020 så vi (igen) lys for enden tunnelen. Vi så og fangede flere og flere fisk. Selv stallingerne begyndte at dukke op ganske hyppigt. Der var ikke mange fisk, men dog en væsentlig forbedring. Så kom februar 2021...

I skrivende stund driver majfluerne ned af åen i klumper og det er nu vi kan få en slags status over fiskebestanden... Vi ser kun meget, meget få fisk og dem vi ser, spiser lystigt af overfloden. Dette er bekræftet af adskillige meget erfarne og mangeårige medlemmer, der kender åen og forholdene særdeles godt - sammenlagt flere hundrede års erfaring! Vi har diskuteret adskillige andre årsager til nedgangen, men der står kun een altoverskyggende faktor tilbage – skarven.

Vores erfaring er, at så snart bestanden begynder at komme til hægterne igen, lyder jungletrommerne blandt de meget intelligente skarv. Dette er sket med 4-5 års intervaller siden årtusindskiftet. 2006, 2009, 2010, 2011, 2016 og nu igen i 2021 hvor forholdene gjorde at det igen gik helt galt for fiskebestanden i Øvre Gudenå. De meget kolde vintre intensiverer naturligvis fuglenes "indsats".

At regulere sig ud af problemet vil kræve ufatteligt store ressourcer og mandetimer som små eller endda større sportsfiskerforeninger, på ingen måde kan honorere ad frivillighedens vej. Vores mangedobling af indsatsen i 2021 har ikke hjulpet nævneværdigt - eller jo måske: på de stræk hvor reguleringen var mest intens har der faktisk til vores store overraskelse overlevet lidt stallinger! Tilfældigheder? Indtrykket er dog at måske 75% af fiskebestanden i Øvre Gudenå blev til skarvgylp på 4 uger i februar 2021.

Det er også vigtigt at anføre, at prædationen på ingen måder kun går ud over laksefisk. Det er i høj grad også skaller, ål, brasen, knuder, flirer, rimter, aborrer, sandart og gedder der forsvinder. Det har vi god evidens for gennem årlige el-befiskninger fra DTU-aqua. Åen er dybest set tomt for fisk.

Den nye skarvforvaltningsplan appellerer stort set til status quo: citat:" Det skal dog ske uden at reducere den samlede skarvbestand i Danmark" - ergo, vi er lige vidt efter vores bedste opfattelse! Bestands-kurverne for skarvens byttedyr er jævnt eller stærkt faldende.



Skarvbestandens kurve er stabil med tendens til stigning! Vi taler her om den samlede europæiske skarv bestand. Skarven har ingen fjender i naturen af betydning. Derfor vil vi opfordre til at man intensiverer arbejdet mod målet om en reducere af den samlede europæiske bestand af mellemskarv. Gerne til et niveau hvor havørn og andre naturlige fjenders prædation sammen med rovdyret mennesket kan udgøre en bestandsregulerende prædationsfaktor på skarven. Eksperter har estimeret at man kan fjerne 50 - 75% af den nuværende europæiske bestand på ca to millioner individer, uden at mellemskarven blot tilnærmelsesvis kommer i nærheden af truet status. Flere af mellemskarvens byttedyr derimod ER rødlistede og nogle er tæt eller meget tæt på udryddelse (snæbel b.la) Mennesket er ganske enkelt nødt til at acceptere sin rolle som topprædator, noget som vi historisk set altid har været.

Skarvforvaltningsplanen, der er i høring, appellerer i høj grad til evig symptombehandling, der stort set udelukkende skal ske via regulering udført af lystfiskere. Som udgangspunkt er lystfiskerne ikke jægere og det er også vigtigt at påpege, at meget jagt er udlejet, så det faktisk ikke er muligt at udøve regulering. Det skurrer fælt i logikken at en enkelt absolut ikke-truet, men dog fredet art uhindret kan prædere på andre særdeles truede arter.

Mennesket er skarvens bedste ven og fjende!

De danske åers fiskebestande bløder!

Venlig hilsen

Mikkel Dyekjær

Formand

Skanderborg Sportsfiskerforening

<http://skanderborgsportsfiskerforening.dk/>





Returadresse:  
Land By og Kultur, Land og Vand  
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing



Miljøministeriet, Miljøstyrelsen

Sagsbehandler  
Per Søby Jensen  
Direkte telefon  
99 74 15 58  
E-post  
per.jensen@rksk.dk  
Dato  
9. juli 2021  
Sagsnummer  
21-015405

### Høringsvar til udkast til ny forvaltningsplan for skarv

Miljøministeriet har med mail af 24. maj 2021 fremsendt høring af "Udkast til skarvforvaltningsplan."

Formålet med forvaltningsplan for skarv er at danne rammen om en balanceret forvaltning af skarv. Det overordnede mål med planen er således at bevare en levedygtig bestand af skarv som en del af den danske natur samt gennem forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande.

Ringkøbing-Skjern Kommune er vandløbsmyndighed for hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord, og har i henhold til kommunes arbejde med at sikre målopfyldelse i vandområderne gennemgået det udsendte materiale og har nedenstående kommentarer til høringen.

#### Overordnet

Flere forskningsresultater af DTU Aqua fra åerne i hovedvandoplandene til Ringkøbing-Skjern Kommune viser at skarven ikke blot modvirker fremgang, men også er medvirkende årsag til tilbagegang af laks og især ørred og stalling. Derudover ses der en generel tilbagegang af det, der tidligere var almindeligt forekommende ferskvandfisk i vandløbene, som f.eks. strømskaller, aborrer, helt mv.

*Miljøministeriet opfordres til at forholde sig til prædation fra skarver for et bredere spektrum af fiskearter, samt vurdere i hvilke områder prædation allerede i dag udgør en trussel for bevaring af forskellige arter af ferskvandfisk.*

#### Regulering bør ske i overensstemmelse med forvaltningsplanen

Den seneste rapport fra 2020 (<https://dce2.au.dk/pub/TR187.pdf>), som viser optælling af skarvreder, viser en tabel over optællinger i perioden 2016-2020. Det er naturligvis væsentligt at se på udviklingen i antallet af reder i den periode, hvor de seneste to forvaltningsplaner har været gældende. Derfor er tabellen udvidet til at omfatte perioden 2012-2020.

Udviklingen i hele perioden har været en stigning i antallet af reder fra ca. 1.000 til 3.000 i den region der hedder Nissum Fjord-Ringkøbing Fjord-Vadehavet. Dette område defineres i forvaltningsplanerne for skarv som *et særligt sårbart område for forskellige fiskearter*, hvor særlige skarvreguleringstiltag skal beskytte disse sårbare fiskearter mod skarvprædation.

I forhold til Skjern Å-systemet ligger den sydligste koloni i Filsø og den nordligste koloni i Nissum Fjord og de ligger indenfor det område, hvor skarver kan fouragere direkte i Skjern Å-systemet og Ringkøbing Fjord.



Åbnings- og telefontider  
Mandag 10.00-17.00  
Tirsdag-fredag 10.00-13.30



For dette område beskriver forvaltningsplanerne, at man ikke ønsker etablering af nye skarvkolonier. Der er imidlertid sket etableringer af adskillige nye kolonier i dette område, uden at forvaltningsmyndigheden, Naturstyrelsen, har forhindret dette. Bemærk desuden, at der i det omtalte område, i perioden 2012-2020, er sket en stigning i totalt antal reder på mere end 2.000 stk. svarende til ca. 300 %. De optalte reder i rapporterne repræsenterer et bestemt antal skarver.

I fuglenes yngleperiode, som er delvis sammenfaldende med smoltudtræksperioden, er det to forældre fugle + 1,7 unge pr. rede. Altså repræsenterer stigningen i reder på ca. 2.000 stk. altså ca. 7.400 skarver. Disse ca. 4.000 voksne fugle kan derfor alene spise ca. 2.000 kg fisk dagligt. I tillæg hertil er der føden til de ca. 3.400 ungfugle på reden samt de skarver som ikke yngler. Det er bemærkelsesværdigt, at man ikke har set på den samlede skarvprædation, men kun på isolerede enheder

*Miljøministeriet opfordres til at gennemføre foranstaltninger, der sikrer en reduktion af skarvernes prædation i områder med særligt sårbare fiskebestande, som det er beskrevet i forvaltningsplanen. Såfremt Naturstyrelsen ikke har mulighed for at efterleve forvaltningsplanens bestemmelser, så burde en konkret praksis være at regulere andre steder hvor regulering nemt kan finde sted, inden for samme område, således at det samlede prædationstryk ikke stiger.*

### Øget fagligt indhold ift. vurdering af skarvernes prædation på fisk

*Miljøstyrelsen har tidligere oplyst, at styrelsen ikke kan foretage en entydig vurdering af prædationens (herunder fra skarv) betydning for fiskebestandene i vandløb. Således udtaler Miljøministeren sig i Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 30 (MOF alm. del) stillet 26. juli 2019. På daværende tidspunkt havde DTU Aqua allerede en lang række af undersøgelser nationalt, som kunne have dannet grundlag for en mere nuanceret faglig vurdering i Miljøstyrelsen.*

I udkast til skarvforvaltningsplanen, står der som et andet eksempel på side 12. *I de seneste par år, er skarverne begyndt at søge føde i mindre vandløb, hvor de kan have en negativ påvirkning på ikke fuldt udvokset laks, ørred og stalling.* Her gøres der opmærksom på at fødesøgningen i alle typer af vandløb, er veldokumenteret i over et årti, og således ikke blot 'de seneste par år i mindre vandløb'. Ligeledes er det veldokumenteret, at skarvprædation har en negativ påvirkning af ikke udvoksede laks, ørred og stalling foruden voksne ørreder og stallinger.

*Miljøministeriet opfordres til at sikre øget ekspertise og opmærksomhed på fisk generelt, således at ministeriet fagligt kan øge naturforståelsen uden negligering af hensyn til fisk og fiskebestande.*

### Specifikke hørings svar

Side 10: *Understøtte en koordineret indsats gennem formidling og information.*

*Miljøministeriet opfordres til at uddybe hvilken indsats, der tales om.*

Side 11: *At minimere skarvens prædation på den truede europæiske ål til et niveau, hvor en øget rekruttering af glasål vil give anledning til en øget udvandring af blankål.*

*Miljøministeriet opfordres til at punktet burde rykkes op øverst samt redegøre for, hvilke konkrete indsatser, der gøres for at opnå dette mål.*

Side 11: *Men selvom skarven er en naturlig del af økosystemet, kan fiskebestande være presset af en række andre miljøfaktorer, der samlet set gør, at skarvens fouragering bliver en ekstra presfaktor, der kan have negative konsekvenser for lokale fiskebestande, eller medvirke til, at det er vanskeligt for fiskebestandene at reetablere sig, også selvom der er sket miljømæssige forbedringer.*



Miljøministeriet gøres opmærksom på, at der er dokumentation for at skarven også har store negative konsekvenser for ellers stærke og sunde fiskebestande, f.eks. i åer, hvor der er sket miljømæssige forbedringer (vandløbsrestaurering,) eller hvor de fysiske forhold i forvejen er gode.

Side 19: Det er op til de lokale foreninger eller sammenslutninger at finde frivillige til at deltage i en koordineret indsats om at bortskræmme og regulere bestanden.

Miljøministeriet opfordres til, at der udvises ansvar for håndtering af skarvprædationens effekt på sårbare fiskebestande, således at det er Naturstyrelsen, der er ansvarlig for regulering af skarv til beskyttelse af sårbare fiskebestande eller fiskearte, så indsatsen ikke hovedsagligt afhænger af frivillige kræfter.

Med venlig hilsen

Per Søby Jensen  
Teknikumingeniør

**Høringssvar:**  
**Forvaltningsplan for skarv,**  
**Vejle Kommune**  
**Projekt Sund Vejle Fjord.**

Vejle Fjord har det skidt og er i ubalance! Der er for mange alger i vandet, de bundlevende fisk er næsten helt forsvundet, antallet af krabber er eksploderet, bunden er mange steder dækket af et tykt lag mudder, og ålegræsset er reduceret markant i forhold til sin oprindelige udbredelse. Ved at genskabe fortidens ålegræsbede, opfiske krabber, reetablere tabte muslingebanker og udlægge stenrev, er håbet, at sådanne naturgenopretnings-tiltag, kan medvirke til at revitalisere de naturlige trofiske niveauer i fjorden, og at fødekæderne igen kommer i balance. Håbet er, at fisk såsom torsk, skrubbe og hvilling vender tilbage til fjorden, for at æde de store mængder krabber. Et stort anlagt naturgenopretningsprojekt i Vejle Fjord med et samlet budget på 24 mio. skal over en 5 årig periode søge at iværksætte forskellige tiltag, der på sigt kan medvirke til at genskabe god økologisk tilstand i Vejle Fjord. Projektet hedder; Sund Vejle Fjord.

Et centralt virkemiddel i bestræbelserne på at nå den ambitiøse målsætning er uddivelse, renovering og fortætning af allerede eksisterende stenrev og spredte stenforekomster i Vejle Fjord. Stenrev er et af de bedst dokumenterede virkemidler i bestræbelserne på at genskabe tabte økosystemtjenester. Denne habitattypen er kendt for en høj produktion, og som hjemsted for en lang række marine arter, der anvender stenrev som skjulesteder, til gydning og til fødesøgning. Særligt er håbet, at torsken vil indtage 5 ny-planlagte stenrev. Revenerne skal skabe grobund for en bæredygtigt torskbestand i Vejle Fjord. Forskning fra DTU har påvist, at torsken rykker ind på de nye stenrev med en faktor 100 i løbet af relativt kort tid. En række andre vigtige arter, herunder også den europæiske ål, vil ligeledes relativt hurtigt være at finde på de nye rev. Planen er, at udlægge mellem 10.000 m<sup>3</sup> og 12.500 m<sup>3</sup> sten fordelt på fem delområder. Opgaven sendes i 2021 i udbud efter gældende regler med henblik på at opnå flest mulige sten for det rammesatte beløb på 5 mio. Efter planen udlægges de nye rev vinteren 2021/2022.

I forbindelse med forvaltningsplan for skarven, der aktuelt er i offentlig høring, ønsker Vejle Kommune at afgive høringssvar, der afspejler de ambitiøse bestræbelser kommunen i disse år iværksætter, med henblik på at reetablere bæredygtige fiskebestande i vores havmiljø. Forvaltningsplanen for skarv sigter ikke i sig selv på at nedbringe skarvbestanden, men på at forsøge at "styre" hvor fuglene yngler, og hvor de søger føde for at begrænse konflikter med erhvervs- og lystfiskere og sårbare fiskebestande. Med andre ord forsøge at reducere prædationen fra skarv på lokalt plan. Skarven er kendt som en særdeles effektiv fisker, der lokalt kan

---

08-07-2021

---

Side 1 af 2

---

J. nr.:  
01.05.00-P20-9-18

---

Kontaktperson:  
Mads Fjeldsø Christensen

---

Mobilnr.: 21 29 30 14  
E-post: MAFCH@vejle.dk

---

Her bor vi:  
Vedelsgade 17, 7100 Vejle



Teknik & Miljø - Natur & Udeliv  
Tlf.: 76 81 22 30  
naturudeliv@vejle.dk · www.vejle.dk  
Åbningstider: Mandag-onsdag kl. 9-15, torsdag kl. 9-17, fredag kl. 9-14  
Telefonåbningstider: Mandag-onsdag kl. 8-15, torsdag kl. 8-17, fredag kl. 8-14

påvirke fiskebestande i negativ retning. DTU-rapport; *Betydningen af prædation på danske ferskvandsfiskebestande – en oversigt med fokus på skarv*, kortlægger skarvens store prædations-tryk på en række danske fiskearter. Anden forskning dokumenterer skarvens negative indvirkning lokalt på en række af de marine arter såsom torsk og ål, øvrige småfisk, smolt og skrubbeyngel.

Forvaltningsplanens overordnede mål understøttes af en række delmål, herunder punkt 4; minimere skadesomfang på sårbare fiskebestande på kysten forårsaget af skarv-prædation ved at reducere skarvens prædation i udvalgte områder, der vurderes vigtige for fiskebestande og fiskeri. De nye stenrev skal på sigt bane vejen for et mere mangfoldigt og mere talrigt fiskeliv i Vejle Fjord. En stor del af fiskebestandene vil være koncentreret på de nye stenrev i fremtiden.

Der er derfor behov for at beskytte revene. I samarbejde med fiskeriet i Vejle Fjord, arbejdes der blandt andet på en frivillig fredningsplan, der skal gøre fiskeri med garn og ruser forbudt på revne. Såfremt det viser sig, at prædations-trykket omkring de nye rev forårsaget af skarven påvirker fiskebestandene i negativ retning, ønsker Vejle Kommune med nærværende høringssvar at holde muligheden for regulering af skarven, specifikt omkring de nye rev, åbent, som et middel til at beskytte de nye fiskebestande, indtil fjorden igen viser tegn på selv at kunne opretholde bæredygtige populationer af torsk, skrube, ål og hvilling.

Venlig hilsen

Mads Fjeldso Christensen  
Sund Vejle Fjord  
Vejle Kommune



# Dansk Land- og Strandjagt

19-7-21

Miljøministeriet  
Miljøstyrelsen  
Arter og Naturbeskyttelse  
Ref. CVMIK  
j.nr. 2021 – 23026

Høringsbrev vedr. udkast til skarvforvaltningsplan.

Dansk Land og Strandjagt takker for det tilsendte høringsbrev, som Dansk Land og Strandjagts hørings sekretariat har gennemgået. Styrelsens skarvforvaltningsplan er helt utilstrækkelig, og bør ikke anvendes. I stedet bør skarvbestandens størrelse, reguleres ved jagt og/eller regulering.

**Vedr. Jagt:** Jagttid 1. august til 31. januar.

Forvaltning af skarv, skal udføres af en bæredygtig jagttid, med henblik på en skarvbestand, der tilgodeser fisk, fiskeyngel og træer og planter.

**Vedr. Regulering:** 1. februar til 15. april (som krager).

Regulering på soterritoriet: 1. februar til 15. april (som krager).

Til ejeren af aktivt fiskende bundgarn eller ruser inden for en afstand af 1 km fra redskabet.

For kystområder, der er udpeget som vigtige for fiskeri og fiskebestande.

For at beskytte vandrefisk.

Regulering på privat grund: 1. februar til 15. april (som krager).

Ved vandløb og søer. Tilladelse kan gives for at beskytte bestande af stalling, ål, snæbel, laks og ørred.

For at beskytte vandrefisk.

Regulering af bredejere: 1. februar til 15. april (som krager).

For at beskytte udtræk af smolt af snæbel, laks og ørred.

For at beskytte bestande af stalling, ål, snæbel, laks og ørred.

Landsformand: Knud Mørrebæk  
Vestervigvej 8, 7770 Vestervig.  
E-mail: [formand@dls-jagt.dk](mailto:formand@dls-jagt.dk)  
Mobil 61749332.

Dansk Land og Strandjagt  
Tlf: 61609292  
Internet: [www.dls-jagt.dk](http://www.dls-jagt.dk)  
E-mail: [post@dls-jagt.dk](mailto:post@dls-jagt.dk)



## Dansk Land- og Strandjagt

19-7-21

Indsamling af æg: Styrelsen bør stoppe med at oliere skarvæg, i stedet bør styrelsen indsamle æggene, og anvende dem i fødevarer. (Styrelsen bør ligesom da Miljøstyrelsen i samarbejde med Hotel- og Restaurantskolen i København, udviklet en kokebog med spiselige invasive arter), også lave opskrifter for anvendelse af skarvæg, og skarv. Indsamling af æg fra vilde fugle er en tusindårig gammel dansk kulturarv. I 2019 bestod reguleringstiltagene primært i oliering af æg (2.413 reder) og fjernelse af reder (1.424 reder).

Dansk Land og Strandjagt er opmærksom på at vores forslag til forvaltning af skarv kolliderer med EF- fuglebeskyttelses direktiv og EU- habitats direktiv. Vi skal derfor opfordre politikere og embedsmænd om at genforhandle eller forhandle undtagelse for de to direktiver, til gavn for dansk natur.

Med venlig hilsen  
Knud Marrebæk.  
Landsformand.  
Dansk Land og Strandjagt.



## Høringssvar fra Varde Å Sammenslutningen

### Baggrund for et høringssvar

Varde Å Sammenslutningen (VÅS) har med interesse læst oplæg til forvaltningsplan for skarv, som Miljøstyrelsen har sendt i høring. Det har vi, fordi vi oplever, at skarv over de seneste cirka 10 år har haft en dramatisk og negativ betydning for hele Varde Å Systemet.

Vi bakker naturligvis op om, at skarven, som en del af den danske natur, har ret til nødvendig beskyttelse og vi erkender, at også skarven, som den øvrige vilde natur, er under pres.

Men givet de nuværende betingelser for den danske natur, har det nuværende antal af skarver, der fouragerer henover året i hele Varde Å Systemet, skabt en markant ubalance i å-systemet, idet skarven sammen med andre prædatorer, som har oplevet fremgang - eksempelvis odder - stort set har ryddet åen for ikke-vandrende fisk og ligeledes lægger et voldsomt pres på åens vandrefisk. Alt sammen til stor skade for andre dyre- og fuglearter ved åen, eksempelvis isfugl, der også er afhængig af åens fisk.

Har vi så data på dette - nej, ikke andet end at vi kan observere, at der især efter isvintre - senest i år - stort set ikke fanges stalling, strømskalle, aborre, skrubbe og gedde i åen. Og skarven har siden isvintrene 2009, 2010 fourageret fast ved åen stort set hele året. Antallet af søgte tilladelser til regulering af skarv, som fremgår af oplæg til forvaltningsplan side 23, kan dog tages som udtryk for, hvor stort et problem skarven er ved de danske åer og herunder også Varde Å System.

Hermed således VÅS' bemærkninger til Oplæg til forvaltningsplan for Skarv:

#### Generelle bemærkninger

VÅS hilser velkommen, at Miljøstyrelsen har udarbejdet et oplæg til forvaltningsplan for skarv. Det er helt nødvendigt, at der udarbejdes en opdateret ramme - eller et forvaltningsgrundlag - for at forvalte skarvens indflydelse i en sårbar natur, som skarven selv er en del af.

Men jf. indledningen til dette høringssvar mener VÅS, at der er et stort behov for at sætte tydelige grænser for skarv-populationens størrelse og at en sårbar dansk natur, særligt ved de danske åer og herunder Varde Å, ikke kan bære den størrelse, skarv-populationen har på nuværende tidspunkt. Varde Å er tomt for fisk bortset fra de voksne individer af de vandrende fisk laks og havørred, som iøvrigt ikke er selvreproducerende og med andre ord "holdes i live" af det arbejde, som lystfiskere udfører i form af udsætning af laks- og havørredsmolt.

Så oplægget mangler en tydelig erkendelse af problemets alvorlighed - naturligvis skal der være plads til skarv i den danske natur, men lige nu kan Varde Å Systemet ikke bære de mange skarver, der fouragerer ved å-systemet stort set året rundt.

#### ***Der bør således i oplægget være en målsætning om at nedbringe skarvpopulationen til et bæredygtigt niveau.***

Der mangler også i oplægget de seneste data og undersøgelser fra DTU-Aqua, som klart understøtter ovenstående bemærkning. VÅS vil opfordre til, at disse inddrages i et revideret oplæg til forvaltningsplan.

I forlængelse heraf mangler der i oplægget en beskrivelse af hvilke parametre, som Miljøstyrelsen vil monitorere skarvpopulationens udvikling på udover antal og et vist overblik over geografisk fordeling i Danmark.

Hvis forvaltningsplanen skal udgøre en ramme for en balanceret forvaltning af skarv i Danmark (jf. formålet med planen, side 2), skal denne ramme beskrives langt bedre end tilfældet er i det nuværende oplæg.

**Grundlæggende mangler dette element i det nuværende oplæg.**

Specifikke bemærkninger

VÅS bemærker, at oplægget arbejder med at lade en skarvkoloni opstå på øen Langli i Ho Bugt. Selv en lille skarv-koloni på denne ø, kan have katastrofale konsekvenser for bestanden af vandrefisk til Varde Å Systemet. Bestande, som i forvejen lider under skarvens, samt sælens prædation på både ungfisk på vej ud i havet og de voksne fisk på vej op i åen for at gyde.

**VÅS stiller sig helt uforstående overfor et sådan forslag og det bør fjernes fra et revideret oplæg til forvaltningsplan.**

På side 15 fremgår det, at der kan opnås tilladelse til regulering af skarv i tidsrummet 1. august til 31. december efter at vildtskadebekendtgørelsen er reguleret i 2022.

Det er helt afgørende, at regulering kan foregå indtil 31. marts, som det har kunnet hidtil, da det typisk er i januar og februar måned, at de helt store flokke af skarv fouragerer ved Varde Å Systemet. Hvis regulering skal give mening, skal det således være den nuværende tidsperiode, der skal være gældende. Iøvrigt vil reguleringen, jf. beskrivelsen af skarvens biologi i oplæggets afsnit 2, hovedsagelig ramme skarv, der ikke yngler i Danmark og de skarver, der yngler i Danmark, er iøvrigt ikke i nævneværdigt omfang "landet" i Danmark på dette tidspunkt og har ikke unger i reden.

-----oooOooo-----

Varde Å Sammenslutningen hilser som sagt oplæg til Forvaltningsplan for Skarv velkommen, men der mangles noget, før vi ser forvaltningsplanen fungere som sådan og der mangler en erkendelse af hvor stort et problem, skarven udgør ved de danske åer, herunder Varde Å.

Med venlig hilsen

Henning Haahr Pedersen  
Formand, Varde Å Sammenslutningen

Varde Å Sammenslutningen repræsenterer samtlige lystfiskerforeninger, lodsejerforeninger og enkelt lodsejere ved Varde Å Systemet.



MILJØSTYRELSEN  
Tolderlundsvej 5  
5000 Odense C  
[mst@mst.dk](mailto:mst@mst.dk)

Dato: 28. juli 2021  
Sagsnummer: 01.05.09-P24-1-21  
Henv. til: Jakob Larsen  
Direkte tlf.: 9611 7798  
Afdeling tlf.: 9611 7557  
[Jakob.Larsen@holstebro.dk](mailto:Jakob.Larsen@holstebro.dk)

### Høringssvar – Forvaltningsplan for skarv (j.nr. 2021 – 23026)

Miljøministeriet har med mail af 24. maj 2021 fremsendt høring af "Udkast til skarvforvaltningsplan."

Holstebro Kommune takker for det tilsendte materiale.

Formålet med forvaltningsplan for skarv er ifølge ministeriet at danne rammen om en balanceret forvaltning af skarv. Det overordnede mål med planen er således at bevare en levedygtig bestand af skarv som en del af den danske natur samt gennem forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande uden det er målet i sig selv at reducere skarvbestandens størrelse i Danmark.

Holstebro Kommune er vandløbsmyndighed for hovedvandopland 1.4 Nissum Fjord, 1.2 Limfjorden samt 1.8 Ringkøbing Fjord, og har i henhold til kommunens arbejde med at sikre målopfyldelse i vandområderne gennemgået det udsendte materiale og har nedenstående kommentarer til høringssudkastet. Høringssvar indsendes med forbehold for efterfølgende politisk godkendelse i kommunens Natur, Miljø og Klimaudvalg den 24. august 2021.

Holstebro Kommune har investeret betydelige ressourcer i genopretning af vandløb i kommunen aht. fiskebestandene bredt og storållaksen specifikt. Midlerne hertil har både været kommunens egne, men også statslige i form af vandplanmidler. Holstebro Kommune finder det derfor vigtigt at der træffes de nødvendige beslutninger/handlinger, der gør det muligt for fiskebestandene at realisere deres potentiale indenfor de nu genoprettede miljømæssigt gode rammer. Holstebro Kommune finder ikke at skarvforvaltningsplanens miljøkonsekvensvurdering i tilstrækkelig grad belyser og forholder sig til vægtning af interesser og forventede konsekvenser for bestande.

Dette behov for en styrket miljøkonsekvensvurdering, baseres bl.a. på lokale observationer og adskillige forskningsresultater<sup>1</sup> indhentet af DTU Aqua fra åerne i hovedvandoplandene til Holstebro Kommune, som viser at skarven har betydelig negativ indflydelse på bestanden af ørred, laks og stalling (udrydningstruet) og andre arter i hovedparten af danske vandløb og

---

<sup>1</sup> DTU Aqua juni 2021 foreløbige resultater <https://www.fiskepleje.dk/nyheder/Nyhed?id={84E3BC27-D868-4ECE-B771-0450D7D8F55F}> og andre undersøgelser bl.a. Betydningen af prædation på danske ferskvandsfiskebestande – en oversigt med fokus på skarv DTU Aqua-rapport nr. 283-2014 af Niels Jepsen m.fl. [https://backend.orbit.dtu.dk/ws/portalfiles/portal/92649055/283\\_2014\\_Betydningen\\_af\\_praedation\\_paa\\_danske\\_ferskvandsfiskebestande.pdf](https://backend.orbit.dtu.dk/ws/portalfiles/portal/92649055/283_2014_Betydningen_af_praedation_paa_danske_ferskvandsfiskebestande.pdf)

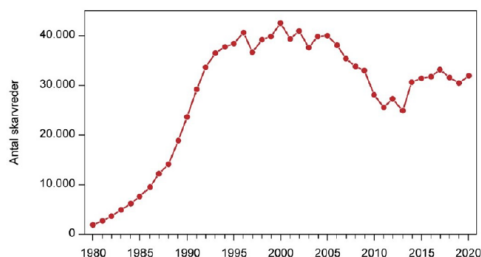


søer, men også har negativ indvirkning på bestandene af saltvandsfisk (ål, skrubber, helt m.fl.) i de delvist lukkede fjordområder Nissum Fjord og Limfjorden. Skarvproblematikken er både national og international og her har DTU Aqua en stor viden, der i for lille grad synes inddraget i forvaltningsplanen.

Miljøministeriet opfordres til i planen at forholde sig til skarvers prædation i forhold til et bredere spektrum af fiskearter, samt vurdere i hvilke områder skarvprædation allerede udgør en trussel for bevaring af forskellige fiskearter. Med baggrund heri opfordres ministeriet til at gennemføre de nødvendige foranstaltninger, der sikrer en reduktion af skarvprædation i områder med sårbare fiskebestande, så disse bestande kan vokse sig robuste.

Som et led i en sådan regulering af skarv er inddragelse af frivillige et fint redskab, men det er vigtigt at omfanget af reguleringen af skarven ikke baseres på omfanget af den frivillige indsats, men på det faktuelle behov med baggrund i Fiskeristyrelsens/DTU Aquas rådgivning så hensynene til fiskearter af national og international interesse, så som ål, snæbel og laks, varetages.

Det er naturligvis ikke kun skarven, der har indflydelse på fiskebestandenes størrelse. Også klimaforandringer med højere temperatur og vandmangel i vandløbene, iltsvind i fjord- og havområder og konsekvenser af den udsatte bæver har betydning for presset på beskyttede fiskearter. Skarveffekter er en del af det samlede billede med en række kumulerede effekter og det samlede pres på fiskearterne bør indgå i vurderingen af indsatsbehovet overfor skarv, som modsat klimaforandringer er en reelt regulerbar presfaktor. Holstebro Kommune finder, at en skarvbestand på 32.000 ynglepar i Danmark, hvortil kommer trækkende skarver fra nabolandene må reduceres, da der overalt er fiskebestande, der af DTU Aqua meldes under pres.



Øget menneskelig aktivitet ved vandløbene vil også kunne bidrage til at skarven skræmmes ud af laksevandløbene i den periode af året hvor lakse- og havørredsmolt trækker mod havet og dermed er særligt sårbare. Dette kan fx sikres ved at tillade fiskeri langs vandløbene en måned tidligere end nuværende praksis og fordele laksevoterne over en længere periode. Dette vil kunne forstyrre skarvens muligheder for prædation og samtidig sikre et mere jævnt fiskeri, som vurderes også at være bedre for fx laksebestanden. En sådan tilgang kan indgå som forvaltningsredskab og sandsynligvis fungere som en bredere beskyttelse langs vandløb end som foreslået i planudkastet at sejle med motoriseret båd.

Holstebro Kommune har endvidere i Fiskeristyrelsens nedsatte *dialogforum for fiskeriet i Nissum Fjord* opfordret Fiskeristyrelsen til at indgå i etablering af redeplatforme for at flere havørne vil slå sig ned omkring Nissum Fjord – også et tiltag hvis realiseret, der kan bidrage i skarvforvaltningen.



**HOLSTEBRO**  
KOMMUNE

KIRKESTRÆDE 11. 7500 HOLSTEBRO

[www.holstebro.dk](http://www.holstebro.dk)

Holstebro Kommune er ud fra et landskabeligt og driftsmæssigt<sup>2</sup> hensyn generelt ikke interesseret i at vandløbsstrækninger overdækkes med net eller andet for at forhindre at skarven søger føde her. DTU Aqua har forsøgt at overdække strækninger ved Gryde Å og Råsted Lilleå med plaststrimler, men uden at det gav et positivt resultat.

Med venlig hilsen

Torben Mølgaard  
Chef for Natur, Miljø og Byggesag  
Holstebro Kommune

---

<sup>2</sup> Vandløbsvedligeholdelse.

### Bemærkninger til skarvforvaltningsplanen 2021

Forvaltningsplanen giver en udmærket beskrivelse af skarven og dens betydning. Enkelte punkter glider man nok lidt let henover:

- Ørred, stalling, ål og snæbel nævnes ikke i gennemgangen af, hvad skarver fouragerer på. Fourageringsgrundlaget afhænger formentlig stærkt af, hvornår og hvor man undersøger det, idet skarven åbenbart er meget fleksibel ved at fouragere på det, som er lettest at fange. Det er klart, at alle fiskearter, hvad enten de indgår i fiskeindeks-opgørelser eller ej, er pressede, hvor skarven hyppigt kommer.
- Skarvens valg af fourageringssteder er også fleksible, når der ikke er unger på reden. Særlig skade på ferskvandsbestande af fisk ses i kolde vinter måneder, når kystvandene fryser til. Så dukker skarver op i forholdsvist stort tal ved vandløb og søer, hvor de den øvrige del af året kun ses sjældnere og enkeltvist. Det skal ikke bestrides, at der er relativt få skarver til stede i landet i sådanne måneder, men deres prædation på ferskvandsfiskene er en væsentlig årsag til, at disse vandløb ikke vil kunne leve op til miljøkvalitetskravet med hensyn til fiskeindeks. Fiskebestandene er ikke sådan, at de magter at bære dette yderligere prædationspres. Nedenfor skildres situationen ved den øvre del af Gudenåen.

Situationen ved Horsens og Omegns Sportsfiskerforenings fiskevand ved Øvre Gudenå.

Fiskebestandene ved Gudenåen har været i støt tilbagegang igennem de sidste 20 år. Stallingen har generelt klaret sig bedst, formentlig fordi den ikke er afhængig af fri passage i vandløbet. Ørreden har haft det svært som følge af spærringen ved Vestbrik Vandkraft/Vestbirksøerne. Nedvandrende ungfisk af ørred er formentlig gået til i Vestbirksøerne, fordi de under deres vandring følger den stærkeste strøm.

De to isvintre 2010/2011 og 2011/2012 bevirkede, at skarver trak ind til Gudenåen i stort tal for at fouragere, fordi kystvandene var isbelagte. Det bevirkede, at stallingen næsten blev udryddet, og at ørreden gik meget tilbage. Begge bestande har langsomt tiltaget, således at fangsterne i 2020 var bedre end i flere år. Det skal nævnes, at foreningens interne regler siden 2015 er således, at alle ørreder og stallinger skal genudsættes.

I 2021 har der igen været isbelagte indre kystvande, og skarverne dukkede op i stort tal ved Gudenåen igen i denne periode. Det har resulteret i, at der næsten kun er større fisk tilbage i Øvre Gudenå, de mindre er spist af skarverne.

Der søges reguleringstilladelse hvert år i vinterhalvåret, og foreningen samarbejder med den lokale jagtforening derom. Desværre er det tydeligt, at hvis det skal have en effekt, kræves daglig

tilstedeværelse ved åen i hele området.

Skarven har åbenbart fornemmelse for, hvor den er truet, og hvor den ikke er. Ved vandløbene udløser menneskelig tilstedeværelse en hurtig flugtreaktion, mens skarver i parkmiljø, hvor den er vant til, at mennesker færdes, roligt jager videre. Der skal derfor en konkret trussel til, før den flygter.

Situationen ved Silkeborg-søerne kan beskrives således:

I søerne er store dele af aborren blevet spist af skarven hen over de sidste 5-10år. I mindre, isolerede søer, som fx Slåensø er aborrene næsten helt væk. Der er kun få større fisk. Men mindre fisk 15-30cm er stort set væk.

Det samme gælder større søer som Julsø.

I efterår og vinter, ligger der store flokke på plus 1000 skarv og fisker i flok hen gennem søen.

Betydningen heraf er samfundsmæssigt set, at de mange forbedringer i vandløbene affødt af vandområdeplanerne har lange udsigter til at skaffe målopfyldelse med hensyn til fiskeindekset. Derudover giver mange lystfiskerforeninger udtryk for, at det er vanskeligt at drive en forening og motivere medlemmerne til at deltage i miljøforbedringsarbejde, når man ikke kan se en positiv virkning af anstrengelserne. Et rundspørge til de Midt- og Nordjyske lystfiskerforeninger viser, at langt de fleste har problemer med mærkbart reducerede fiskebestande væsentligst på grund af skarvprædation.

Det skal på den baggrund anbefales:

- At skarvbestanden generelt reguleres til et niveau, der begunstiger de pressede, sårbare ferskvandsfiskebestande samt opretholder en bæredygtig skarvbestand i henhold til EUs regler.
- At der fortsat er nem adgang til at opnå reguleringsstilladelse fra 1. august til udgangen af marts helst for samlede områder, så bureaukratiet ikke bliver belastende.
- At der etableres et samarbejde mellem jagt- og lystfiskerforeninger både nationalt og lokalt, således at der kan ske en målrettet regulering ved vandløbene, ikke mindst i perioder hvor kystvandene er isbelagte.
- At offentlige myndigheder går ind i reguleringsarbejdet i højere grad, så det ikke blot er op til lokale, frivillige at løfte den opgave, ikke mindst i perioder, hvor kystvandene er frosset til.

Billund den 30. juli 2021

Til Miljøstyrelsen.

Sendt med email til [mst@mst.dk](mailto:mst@mst.dk), emnefelt: j.nr. 2021-23026

#### **Høringssvar til udkast til Forvaltningsplan for skarv fra Grindsted Sportsfiskerforening (GSF).**

Vi har i GSF arbejdet med fiskepleje og fiskebestande i Grindsted Å og Varde Å Systemet siden foreningen blev stiftet i 1944. Gode og sunde fiskebestande som en del af biodiversiteten i vores lokale vandløb ligger os meget på sinde, og vi tillader os derfor at give høringssvar på udkast til Forvaltningsplan for skarv, som nu er i høring fra Miljøstyrelsen. Høringssvaret tager udgangspunkt i vores arbejde med og kendskab til stallingbestanden i Grindsted Å.

#### **Stallingen i Grindsted Å.**

I løbet af 1900-tallet uddøde stallingen i Varde Å Systemet og dermed i Grindsted Å. Stallingen havde ellers været naturligt forekommende her siden sidste istid. Det var sandsynligvis dårlige menneskeskabte fysiske forhold i vandløbet kombineret med ekstremt ringe vandkvalitet, der var skyld i stallingens forsvinden.

I slutningen af 1900-tallet blev der fra samfundets side investeret kraftigt i forbedringen af især vandkvaliteten. Dette fik det daværende Ribe amt til i starten af 1990'erne at udsætte et antal stallinger i Grindsted Å, som et forsøg på at genskabe tidligere tiders bestande. Stallingen kræver køligt, iltrigt vand, og disse forudsætninger var nu tilstede for at en bestand kunne etablere sig.

Forsøget viste sig hurtigt succesfuldt og en kraftig, selvreproducerende bestand etablerede sig i Grindsted Å. Dette kunne vi konstatere gennem vores medlemmers fangstindberetninger og i forbindelse med vores årlige elektrofiskeri efter moderfisk af havørred og laks. Det skal her nævnes, at lystfiskeriet efter stalling foregik som rendyrket catch and release fiskeri, hvor alle fangede fisk hurtigt blev genudsat i levedygtig tilstand.

Frem til vinteren 2009-2010 har vi aldrig konstateret fouragerende skarv i og ved Grindsted Å, men i denne isvinter, så vi pludselig store flokke af skarv fouragere langs hele åen. Fuglenes fouragering gjorde et kraftigt indhug i fiskebestandene og i særdeleshed i stallingbestanden. Vores medlemmers fangstindberetninger viste godt 600 fangede stalling i 2009 og 1 i 2010.

I tiden fra 2010 frem til i dag har vi ikke set stallingbestanden ændre sig væsentlig. Der har dog været udsving i det antal stallinger, vi skønsmæssigt har konstateret ved førnævnte elektrofiskeri. Medlemmernes fangstindberetninger har i tiden vist et konstant lavt antal.

#### **GSF's indsats mod skarvfouragering.**

Vi har fra GSF's side udnyttet de muligheder, der er os stillet til rådighed, for at regulere antallet af fouragerende skarv ved Grindsted Å og også ved Ansager Å. Dette er sket gennem medlemmernes frivillige indsats. Senest har vi i vinteren 2020-2021 deltaget i et forsøg, hvor vi har undersøgt, om det er muligt at holde fuglene væk fra åen ved daglig tilstedeværelse af personer. I perioden 1. januar 2021 til 31. marts 2021 har der dagligt været en eller flere personer, der gået en tur langs en udvalgt å-strækning af ca. 2 kilometers længde. Dertil har vi udnyttet mulighederne for regulering af skarv ved skydning på den samme å-strækning. Der blev jævnligt set skarv ved åen og i de uger, hvor der var frostvejr i perioden, så vi dagligt skarver. Personerne kunne skræmme skarverne væk, men kom vi



tilbage senere samme dag, så vi igen skarverne fouragere på den samme strækning.

I forbindelse med forsøget har DTU Aqua foretaget en optælling før og efter vores frivillige patruljering langs Grindsted Å. Optællingen er foregået ved elektrofiskeri, hvor der ved 1. optælling blev registreret 188 stallinger og ved 2. optælling 21 stallinger. Ca. halvdelen af de 21 stallinger ved 2. optælling havde sår og ar efter skarvbid.

#### **Konklusion.**

Flere års regulering af skarver ved skydning har ikke reduceret antallet af skarver, der fouragerer langs Grindsted Å. Forsøget med menneskelig tilstedeværelse langs åen, har heller ikke vist nævneværdig effekt på antallet af skarver.

Vores konklusion er, at den indsats, der kan gøres inden for de nuværende muligheder, ikke kan forhindre skarverne i at fouragere langs åen. Den indflydelse vores indsats får, er at vi måske kan sikre at stallingbestanden i det mindste kan holdes på eksistensminimum.

Vi ser ikke at mulighederne i den Forvaltningsplan for skarv, der er i høring, ændres i en sådan grad, at den kan være med til at sikre en stærk selvreproducerende bestand af stallinger.

#### **GSF' holdning.**

Hvis det danske samfund ønsker at sikre biodiversiteten i vores vandløb, kan det ikke passe, at dette sker gennem indsats af frivillige. Vi frygter, at falder denne frivillighed til jorden, så får skarverne totalt frit spil langs vores vandløb i vintermånederne. 2-3 på hinanden følgende vintre med længerevarende perioder med kulde, der får skarver til at søge føde i vandløbene, vil betyde udryddelse af stalling i Danmark.

Hvis stallingen skal bevares i Danmark, skal vi forhindre skarven i overhovedet at fouragere i vores vandløb. Dette ser vi som en samfundsopgave, der ikke kan løses ved frivilliges indsats, men vi assisterer gerne. Det er vigtigt, at samfundet går forrest og viser vejen, hvis motivationen og lysten for arbejdet for god natur og stor biodiversitet skal bibeholdes. Hvis samfundet ønsker biodiversitet og udbytte af investeringerne i forbedret vandkvalitet, så er mulighederne i Forvaltningsplanen for skarv slet ikke tilstrækkelige. Der skal nytænkning til, så der er plads til både fugle og fisk i Danmark.

Med venlig hilsen

Lars Pedersen

Formand for Grindsted Sportsfiskerforening



Aggersund 31 juli

Miljø- og Fødevareministeriet  
Caroline Vestergaard Mikkelsen  
Biolog | Arter & Naturbeskyttelse | [cvmik@mst.dk](mailto:cvmik@mst.dk)

Til Skarvudvalgets medlemmer & Caroline.

Det kan godt være du bliver lidt overrasket når jeg fortæller dej at jeg har været næstformand i Dansk Fritidsfiskerforbund i 20 år og havde ansvaret for fiskeriet og regulering af skarver jeg kender alle medlemmer af skarv valget vi var enige om en regulering på 10.000 / 12.000 par Skarver, jeg er blevet tilbudt en plads i skarvudvalget men takkede nej, omkostningerne var for store, der var en grund mere Thomas Bredballe modarbejde alle aftaler som blev aftalt af udvalget, Der står også i bekendtgørelsen at alle nye kolonier skulle reguleres væk som ikke er sket, det var Thomas opgave men der kom bare nogle undskyldninger.

Vi kan ikke rigtig forstå ved Tofte SØ hvor der var over 4000 par skarver nu er der kun 1 par tilbage som lever af rejer og kutlinger, skav med unger skal have ca. 1,3 kg. Hvor mange fjordrejer skal der til for at holde dem i live, men det må du og Hald Mortensen kunne oplyse, jeg kan oplyse at der stadig bliver fisket i området, så Skarverne lever af andet end Rejer.

Vi kan oplyse dem at vi har holdt møder med Åge W Jensen fond men det er ikke let da Danmarks Naturfrednings er med i bestyrelsen og modtager tilskud fra fonden sammen Ornitologisk forening. Fonden har konto i Liechtenstein hvor en stor del som de som de modtager i tilskud og ved fredninger bliver gemt i Skattely, vi kan ikke forstå at staten ikke selv søger pengene hjem og bruger dem på miljøet.

Vi håber på at der kan blive en kraftig regulering i Limfjorden, så vi måske en gang kan fange fisk.

Med Venlig Hilsen  
Limfjordens Fritidsfiskere.

Kopi til.  
DTU.  
Miljøministeriet.

31. juli 2021

### Bemærkning til udkast til skarvforvaltningsplan fra initiativet 'Projekt Stalling' under den nationale strategi for lystfiskeri

Den nationale strategi for lystfiskeri har til formål at fremme lystfiskeri og lystfiskerturisme i Danmark, <https://www.assens.dk/media/186658/strategi-for-lystfiskeri.pdf>.

Den gennemføres af Assens Kommune i henhold til kontrakt med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, og gennemførelsen sker i samarbejde med aktørerne inden for dansk lystfiskeri.

Et af indsatsområderne hedder 'Støtte til frivillige indsatser' og har til formål at understøtte det frivillige vand- og fiskeplejearbejde som foregår i mange af Danmarks ca. 200 lystfiskerforeninger.

Et af initiativerne inden for dette indsatsområde består i at gøre en indsats for laksefisken *Stallingen*, der siden 2010 enten er forsvundet eller antalmæssigt meget markant reduceret i de danske vandløb. Det lystfiskeri efter stalling som tidligere er blevet udøvet af lokale lystfiskere såvel som tilreisende lystfiskere eksisterer ikke længere.

Forskning fra DTU Aqua har vist, at prædation fra skarv er årsagen til denne reduktion.

En række lystfiskerforeninger har i maj 2020 drøftet, om det ville give mening at lave en lokal indsats med patruljering og bortskræmning af skarv på delstrækninger.

Fire foreninger besluttede at lave et samarbejde – kaldet **Projekt Stalling** - mhp. at få frivillige til at patruljere delstrækninger på jævnlig, overvejende daglig basis, fra efteråret til ind i foråret, dvs. den periode hvor skarv prædation erfaringsmæssigt udgør den største belastning på vandløbene.



DTU Aqua har bidraget til projektet med at lave el-befiskninger på vandløbsstrækninger mhp. over 2-4 år at kunne vurdere om denne form for dedikeret, vedholdende lokal indsats er effektiv.

Stallingen (*Thymallus thymallus*) kendes på dens store rygfinne, vist her på projektets logo

Lystfisker Danmark (Den nationale strategi for lystfiskeri) er faglig sekretær for projektet.

De valgte delstrækninger hører til de områder som erfaringsmæssigt har haft de stærkeste stallingbestande, for 2010 var bestandene endog meget store på disse strækninger.

De deltagende foreninger fremgår af oversigten nedenfor.

Forening	Vandløbssystem	Delstrækning
Grindsted Sportsfiskerforening	Grindsted å	Utoft Dambrug-Tingvejen
Vilholtklubben af 1960	Gudenåen	Vilholt
Holstebro og Omegns Sportsfiskerforening	Storåen	Ørre-Sinding
Sportsfiskerforening Vidåa	Vidåen	Arnåen ved Øster Højst

Projektets foreløbige resultater kan opsummeres:

- El-fiskeresultater fra Grindsted å, foretaget af DTU Aqua dels i efteråret 2020, dels i foråret 2021 er negative og viser en stor nedgang i en i forvejen formindsket bestand, sandsynligvis som følge af skarv fouragering i de kolde vintermåneder i 2021.
- En samlet vurdering af projektets effekt må afvente flere års patruljering og kontrolbefiskning.

De deltagende foreninger er af den opfattelse, at når dedikeret bortskræmning ved en overvåget vandløbsstrækning tilsyneladende ikke har kunnet forhindre en stor skarv prædation, så varsler det ild for de tusindvis af kilometer å-strækninger, hvor der ikke sker en sådan lokal (og i øvrigt meget tidskrævende) indsats.

Projektets foreløbige erfaringer peger derfor på behovet for en mere restriktiv praksis i forhold til at reducere de negative gener af skarv prædation på sårbare fiskebestande.

På vegne af de deltagende foreninger

Arne Kvist Rønnest  
Projektchef  
Lystfisker Danmark  
National Strategi for Lystfiskeri

Miljøstyrelsen  
Att. Caroline Mikkelsen

VisitDenmark  
Islands Brygge 43  
2300 København S  
Tlf. +45 32 88 99 00

contact@visitdenmark.com  
www.visitdenmark.com

2. august 2021

## Høringsvar vedr forvaltningsplan for skarv

VisitDenmark samarbejder med Lystfisker Danmark, Danmarks Sportsfiskerforening mfl. om realiseringen af Regeringens nationale strategi for Lystfiskeri. I den forbindelse er vi blevet opmærksomme på, at skarvprædation er en udfordring for danske fiskebestande og dermed har en påvirkning i forhold til muligheden for lystfiskerturisme i Danmark.

Vi har læst udkast til skarvforvaltningsplanen, hvor det står nævnt, at der er visse rekreative muligheder i kraft af, at nogle danske og internationale turister gerne vil opleve et rigt fugleliv. Rapporten burde dog for fuldstændighedens skyld også have nævnt de rekreative udfordringer - også i lyset af at der er langt færre turister, der ønsker at opleve skarv i naturen, end dem der ønsker at lystfiske.

Vi vil derfor opfordre til, at I med skarvforvaltningen udover at sikre en gunstig situation for skarv også har et klart mål om at sikre (sårbare) fiskebestande.

Med venlig hilsen

Eva Thybo  
Relationship Manager  
VisitDenmark

Iljoministeriet – iljostyrelsen.  
Inisteriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.att.: Lene Jensen Scheel-Bech  
Viltkonsulent Ivar Høst, NST-Kronjylland..

30.000 – 35.000 Skarver i Danmark.

Horingsforslag til nedregulering af Skarven i og på Limfjorden samt i Danmark.  
E næste fem år skal alle Skarvens Æg olieres tre gange under æglægningen. Det er mere human end ved bortskydning af Skarven.  
Erudover skal samlige nye kolonier fjernes.

Fiskebestanden i Danmark's Fjorde, Søer samt Åvande kan ikke holde til 30.00 – 35.00 Skarver.  
Ål, Fladfisk, Laks og Ørreder.

Fjordvenner.dk

Har igennem flere år haft et fin samarbejde med Eskjær Gods som ejer to Øer på Limfjorden  
**Lille Store Rotholmne. ( 2019-2020-2021 )**

**Vejlerne ud til Limfjorden har store Skarvkolonier skal også medtages i den fremtidige nedregulering af Skarven.**

**Da vejlerne opnår hver år kæmpe store Pengebeløb som resevat for de trækkende Fuglearter i Danmark.**

Vores 3.855 medlemmer i Fjordvenner.DKforventer der vil ske nedreguleringer i og på samtlige kolonier.

Prøv og tænk hvor mange kg. Fisk som Skarven Spiver hver dag. ( 0,6 – 1,4 kg på dag )

Det er jo mange Tons Spisefisk som Skarven spiser hver dag.

Med venlig Nordenfjordses hilsen

Formand Sigvald Fihl. ( Viborg kommune. )

Virksundvej 116,

Knudby.

DK – 8831 Løgstrup

tlf. 8664 4061 – 2349 0951

sigvaldfihl@gmail.com

ASCF. J nr. 325 2021.

**Til:** Hovedpostkasse (mst@mst.dk)  
**Fra:** Langå Sportsfiskerforening (bjarne.bach@langaa-sf.dk)  
**Titel:** J. nr. 2021-23026  
**Sendt:** 10-08-2021 13:27

Vi har desværre holdt ferie og glemt at svare på denne.  
men vi håber stadig vi kan nå at komme med.

Det helt korte høringssvar fra os er :  
Vi kan kun tilslutte os de nye initiativer.

Venlig Hilsen  
Bjarne Bach  
Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark (FFD)  
Tlf.: 21699200

Den 17. jul. 2021 kl. 20.17 skrev Carsten Ullerup <[carsten@ullerup.org](mailto:carsten@ullerup.org)>:

Til Miljøministeren.

Jeg er en af Danmarks mange sportsfiskere, der nyder naturen, samtidig med at vi dyrker vores hobby. Men i de senere år er vores muligheder fange at fange en fisk i ny og næ, blevet alvorligt udkonkurreret af Skarven (og Sælen), der nu også opholder sig i vore ferskvandsløb og søer, og der er med til, helt eller delvist at udrydde bestande af fisk.

DTU Aqua har bl.a. udgivet dette:

[https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/06/skarv-og-fisk?utm\\_source=newsletter&utm\\_medium=mail&utm\\_campaign=2021\\_06\\_21&fbclid=IwAR3XCv0JpOpup96OZa8kad4hdNUQEglauYiY4CWrf32rEP\\_VkdZboRY7M5w](https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/06/skarv-og-fisk?utm_source=newsletter&utm_medium=mail&utm_campaign=2021_06_21&fbclid=IwAR3XCv0JpOpup96OZa8kad4hdNUQEglauYiY4CWrf32rEP_VkdZboRY7M5w)

Her ses tydeligt skarvernes indflydelse på vores fiskebestande, og det er åbentlyst at der skal gøres noget ved det i fremtiden, hvis der fortsat skal være ørreder og andre fisk i farvande, søer og åer i Danmark.

Som løsning af problemet vil jeg gerne henvise til det man har besluttet i Sverige,

[https://www.fiskejournalen.se/fiskenyheter/mojlighed-till-skyddsjakt-efter-skarv-pa-enskilda-initiativ?fbclid=IwAR3zZbu5U0r6ARSJrJM2taHEUytNrp04CyoU6ckxmZtjipmcx\\_k3ON\\_uYEK](https://www.fiskejournalen.se/fiskenyheter/mojlighed-till-skyddsjakt-efter-skarv-pa-enskilda-initiativ?fbclid=IwAR3zZbu5U0r6ARSJrJM2taHEUytNrp04CyoU6ckxmZtjipmcx_k3ON_uYEK)

Her vil en mulighed være at tilføje skarv til "Bekendtgørelse om vildtskader" §8 stk2 hvor der står følgende: "Fugle og pattedyr på bilag 1 til den til enhver tid gældende kommissionsforordning (EU) 2016/1141 af 13. juli 2016 om vedtagelse af en liste over invasive ikke hjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, i



henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014, herunder blandt andet nilgås, bisamrotte, amerikansk skarvand, muntjak, vaskebjørn, mårhund og sumpbæver.”

Ligeledes kan jeg henvise til debatten på facebook siden "Den Europæiske Skarvproblematik" hvor der løbende lægges artikler op fra andre EU lande, med lignende problemer og deraf løsninger.

Her eksempel:

[https://sverigesradio.se/artikel/lattare-att-jaga-skarv-efter-uppdaterad-jaktforordning?fbclid=IwAR3tgiPmDPG\\_4IgLSD\\_q4t\\_sAvJiMfuO-LrrvdcEERwigWDMKYnK0BoXIOU](https://sverigesradio.se/artikel/lattare-att-jaga-skarv-efter-uppdaterad-jaktforordning?fbclid=IwAR3tgiPmDPG_4IgLSD_q4t_sAvJiMfuO-LrrvdcEERwigWDMKYnK0BoXIOU)

Som situationen er nu, søger fiskeklubberne og andre der er påvirket af skarver, Miljøstyrelsen om tilladelse til regulering, og får også tilladelsen uden problem.

Men det er en langsommelig affære at søge, med indhentning af tilladelser fra lodsejere, jægere osv, som krav inden man kan søge MST.

Sidste år fik fiskeklubberne omkring Binderup Å tilladelse til at regulere ca 50 skarv i perioden 1 sep. 2020 til 31. marts 2021, men når jeg så her henviser til DTU's diagram vedr. undersøgelser af biomasse, bl. a. med to målestationer i Binderup Å, hvor antallet af skarv ses til 200 x 10 på Binderup 1 og godt 150 x 10 på Binderup 2, og den heraf følgende nedgang i biomasse, håber sig at ministeren vil forstå vores frustration og gøre noget ved sagen hurtigst muligt.

På forhånd tak for svar

Venlig hilsen

Medlem af sportfiskeklubberne:

Aalborg Sportsfisker

Salar-Nibe Sportsfiskerforening

Aulum-Haderup Sportsfiskerforening

Carsten Ullerup

Kløvermarken 24

9310 Vodskov

Denmark

mob: +4551944110

Mailto: [carsten@ullerup.org](mailto:carsten@ullerup.org)

Høringssvar til ovenstående.

Det er ikke i orden at udkastet til kommende skarvforvaltningsplan er sendt i høring inden der var enighed i skarvforvaltningsgruppen om udkastet.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri, Danmarks Fiskeriforening, Dansk Amatørfiskeriforening / Dansk Fritidsfiskeriforbund bakker ikke op om udkastet.

Det er beklageligt at en bæredygtig / levedygtig skarvbestand ikke defineres, dermed kan der rettes til og fra efter hvad forskere mm. finder formålstjenligt.

Der er nu og fremadrettet rig mulighed for dem som vil opleve skarven på havne og i vildtreservater mm. Her opholder der sig ofte et stort antal skarver der både raster og fisker uden at blive forstyrret.

Her på Læsø er der massive problemer med skarv der ødelægger vore fiskeredskaber og fangst hele året.

Der bør i ny skarvforvaltningsplan også gives mulighed for regulering ved garn, da vi ofte også oplever problemer med skarv ved disse redskaber.

Mange afværgeforanstaltninger ved vore ruser og garn er forsøgt, dog uden at løse problemet.

Vi har konstateret at en vedholdende beskydning gennem længere tid når vejret tillader det er eneste effektive metode til at holde skarven borte fra vore redskaber og fangst.

Kattegat er stort og vore fiskeredskaber fylder ikke meget, så skarven har stadig rig mulighed for at finde føde andre steder end i vores fiskeredskaber.

Det kan undre at forfatterne til udkastet ikke har søgt mere viden om vores erfaringer med skarvregulering og skarv i almindelighed.. Gennem mange år nu er der reguleret mellem 400 og 500 skarver årligt ved beskydning i farvandet omkring Læsø.

Det store lavvandede område syd for Læsø er nævnt som et vigtigt opvækstområde for fladfisk.

Ja området er meget stort - derfor kan det undre at muligheden for at bruge motordrevet fartøj forbydes i udkastet. Forfatterens manglende viden om skarvregulering ved beskydning er markant.

Når der skal reguleres skarv i et sådan et område for at beskytte fiskebestande kan det ikke undgås at der anskydes enkelte skarver som så kræver et ekstra fangstskud.

Skarven dykker ofte umiddelbart den er ramt af skud - hvordan skal vi uden motordrevet fartøj eftersætte og få afgivet forsvarligt fangstskud i de situationer ?

Forbuddet mod regulering fra motordrevet fartøj i disse særlige områder bør fjernes fra udkastet. Vejr og i særdeleshed vind begrænser i sig selv mulighederne for regulering ved beskydning, derfor bør der gives mulighed for alle med jagttegn kan søge regulerings tilladelser i disse særlige områder og ikke som nævnt i udkastet kun foreninger mm.

Kommende plan bør stadig gælde 5 år fremadrettet.

Historien i udkastet med en løbende evaluering giver blot en masse arbejde til en flok "skarveksperter" der så kan hygge sig med at rejse rundt i Danmark og rådgive om hvorledes lokalbefolkningen kan håndtere og leve med skarven.

Disse eksperter resurser kan ganske givet bruges mere effektivt andre steder.

Hilsen fra Læsø  
Jørgen Sønderkær  
Byrumvej 29 A, 9940 Læsø.

Læsø Fritidsfiskerforening har følgende kommentare til Udkast om ny skarvforvaltningsplan.

Alle nuværende reguleringsmuligheder både i kolonier, særlige opvækstområder for fladfisk og ved fiskeredskaber bibeholdes som minimum.

Vi har dog ønske om at få tilføjet garn som et af de redskaber hvortil der kan søges reguleringstilladelse. Det er ligeledes et ønske at vi kan bruge motordrevet fartøj under reguleringen i Det Store Lavvandede Opvækstområde For Fladfisk Syd For Læsø.

Det er beklageligt at Miljøstyrelsen har valgt at sende udkastet i høring når der ikke er enighed i skarvforvaltningsgruppen hvor vores hovedforbund er repræsenteret. Nuværende plan kunne være forlænget med et år og arbejdet i skarvforvaltningsgruppen hvad angår kommende plan kunne være gjort færdigt på en ordentlig måde.

Med venlig hilsen  
Formand Læsø Fritidsfiskerforening  
Teddy Jespersen  
Knæet 6 - 9940 Læsø.

[teddy29861915@gmail.com](mailto:teddy29861915@gmail.com)

## Høringssvar til Høring af Forvaltningsplan for skarv

Dansk Fritidsfiskerforbund (DFF) har følgende kommentarer til Høringen.

DFF er enige i to af overordnede formål: "at opretholde en levedygtig bestand af skarv i Danmark og at minimere skadesomfang på fangster i bundgam og ruser ved at reducere skarvens prædation ved disse."

Det angives i udkastet at årsagen til at skarven skaber konflikter er at fiskebestandene er presset af andre faktorer. Det er en ukorrekt udlægning. Det store antal skarv er - og skal anerkendes som - en selvstændig trussel mod den kystnære fauna og livet i de ferske vande. Dette er videnskabeligt veldokumenteret. Seneste forskning fra bl. a. DTU Aqua viser at skarven er en væsentlig prædator såvel ved vore kyster som i de ferske vande. Stalling er nær udryddelse. Laks og ørreds ynglesucces reduceres kraftigt. ca. 75 % af al smolt ædes af skarv. Kun 20 % af smolten fra Limfjordens vandløb når ud af Limfjorden. At der findes andre udfordringer, må ikke stå i vejen for at løse det selvstændige problem som skarven udgør. Meldinger fra vore medlemmer peger på at der er en direkte sammenhæng mellem skarvens fremgang, og det kystnære fiskeris tilbagegang. Dette skal ses på baggrund af 50 års fiskeri i eksempelvis Diemæs bugten i det sydøstlige Jylland.

Der foreslås mere rådgivning og information om skarv for at afhjælpe og reducere konflikter med skarv og at oplysning om de rekreative muligheder ved at opleve skarver. Der er ikke i udkastet eller DFF bekendt andre steder evidens for at konflikterne skyldes mangel på rådgivning og information. Der bør derfor ikke i en forvaltningsplan indgå sådanne tiltag, som her nærmest ses som en afledningsmanøvre. Tilsvarende foreslås motorbådssejlad i vore vandløb som middel til at skræmme skarv. Et forslag helt uden bund i virkeligheden og må ligeledes anses som fyld og afledning. Når der foreslås "anskydning" af enkelte individer for at skræmme de resterende skarve må det forhåbentlig bero på en fejl. Det er et virksomt tiltag, men absolut ikke etisk forsvarligt.

Generelt nedtones udkastet skarvproblemet i strid med den seneste viden. Som eksempler kan nævnes tabel 4.2 hvor det anføres om Limfjorden at "Skarver vurderes at være en medvirkende årsag til, at fiskebestandene har svært ved at genetablere sig" Forskningen viser at skarven er en væsentlig årsag til fiske dødeligheden. Om Sydlyn/Als anføres "Hyppige iltsvind, der kan medvirke til at presse fiskeyngel ind mod land, kan gøre fiskebestandene sårbare for prædation af skarv". Det er der intet videnskabeligt belæg for. Derimod lever og opvokser fiskeynglen i de kystnære områder, hvor skarven foragerer og ikke i de dybe områder som typisk rammes af iltsvind. I Limfjorden, hvor DFF har store interesser i udsætning af fiskeyngel i Skive fjord, Hjarbæk fjord, Venø bugt og sund er der siden 1980 foretaget store udsætninger med yngel af pighvar, skrubber og rødspætter, disse trues nu af skarvprædation. Ligeledes er der begyndt udsætning af skrubber i Mariager og Horsens Fjorde. I 2021 vil der for første gang blive udsat vildtudklækkede Pighvar på det sydlige Sjælland, og omkring Fyn i større mængder, som en hjælp til at genetablere bestanden.

Grundlæggende mener DFF, at skarvens bestandsstørrelse har nået et niveau, der gør beskyttelsen af skarven forældet, og at en fortsat streng beskyttelse ikke er i tråd med en nutidig økosystembaseret forvaltning<sup>1</sup>. Skarven har ikke længere behov for en beskyttelse på det niveau som fortsættes i det udsendte udkast. DAFF mener at Danmark bør prioritere et internationalt samarbejde med henblik på en mere nutidig forvaltning, fx i koordination med den internationale skarvarbejdsgruppe, og med målsætning om at flytte skarven til Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag II, således at der kan fastsættes jagttid å skarv.

DFF er grundlæggende uenige i at det ikke skal være et mål i planen at reducere skarvbestanden. Den nuværende skarvbestands daglige fødebehov kombineret med skarvens fødevalg er uforeneligt med en balanceret forvaltning af den danske natur.

Det er et mål i udkastet at opretholde en levedygtig bestand af skarv. Man kan ikke forvalte ud fra en størrelse som ikke er defineret. DFF finder at det er en nødvendig forudsætning at forvaltningsplanen fastsætter et mål for hvad en "levedygtig bestand" er. Dette kan med fordel findes ud fra de samme principper som når mindstebestande af fisk fastsættes. Det er vigtigt, at skarver der kommer gennem Danmark på træk tælles med i en sådan beregning, da netop trækkende skarver udgør en stor andel af problemet i Danmark.

Forvaltningsplanen fokuserer meget på ferskvand, men problemerne med skarv er veldokumenteret endnu større i de marine områder. Blandt andet er skarven(ålekragen) et stort pres på den i forvejen udfordrede ål. Planen bør derfor inkludere væsentlige og effektive tiltag i de marine områder. Der er fortsat behov for at udbygge kendskabet til dette bl. a. omkring skarvens betydning for torsk, som jo vokser op i skarvens primære fourageringsområder. Planen bør fordre og understøtte sådanne undersøgelser.

DFF anerkender at der er sket væsentlige forbedringer i reguleringsmulighederne i bilag 2. DFF finder dog at garnfiskere også skal have mulighed for at regulere ved deres redskaber på samme måde som det tillades for ejere af aktivt fiskende bundgarn og ruser. Bilag 2 er dog fortsat unødigt, teoretisk, kompliceret og knudret. DFF foreslår at bilaget formuleringsmæssigt gennearbejdes af en mindre gruppe af jagt- og fiskeri kyndige assisteret af en enkelt jurist.

DFF er uenig i at planen ikke længere skal revideres hvert 5. år. Dette skulle gøre det lettere at foretage løbende (adaptiv) revision. Den fastlagte revision af planen hindrer ikke at der kan foretages ændringer efter behov, men al erfaring viser, at uden faste terminer skrider også nødvendige revisioner, bl. a. på grund af kronisk ressourceknaphed hos de relevante myndigheder. DFF ønsker altså den regelmæssige revision fastholdt.

Sammenfattende finder DFF som sagt ikke, at det foreliggende udkast udgør en forvaltningsplan, idet der savnes konkrete mål og effektive virkemidler.



DFF foreslår derfor, at udkastet trækkes tilbage og at Skarvgruppen får til opgave at udarbejde en egentlig forvaltningsplan. Eventuelt bør Skarvgruppens sammensætning ændres, således at der lægges mere vægt på at løse de dokumenterede konflikter og mindre vægt på et forældet beskyttelsesbehov.

MVH

Arne Rusbjerg  
Formand  
Dansk Fritidsfiskerforbund

Miljøministeriet  
Miljøstyrelsen  
j.nr. 2021 - 23026

mst@mst.dk



**Herning**  
Kommune

Natur og Grønne Områder,  
Enghavevej 10  
7400 Herning  
Tlf.: 9628 2828  
Lokal 9628 8159

ngodl@herning.dk  
www.herning.dk

Sagsnummer:  
06.02.03-P20-12-15

Kontaktperson:  
Daniel Lindvig

Dato: 23.06 2021

### Generelt hørings svar til forvaltningsplan for skarv

Miljøministeriet har med mail af 24. maj 2021 fremsendt høring af "Udkast til skarvforvaltningsplan."

Formålet med forvaltningsplan for skarv er at danne rammen om en balance-ret forvaltning af skarv. Det overordnede mål med planen er således at be-vare en levedygtig bestand af skarv som en del af den danske natur samt gennem forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande.

Herning Kommune er vandløbsmyndighed for hovedvandopland 1.4 Nissum Fjord, 1.2 Limfjorden samt 1.8 Ringkøbing Fjord, og har i henhold til kommu-nes arbejde med at sikre målopfyldelse i vandområderne gennemgået det ud-sendte materiale og har nedenstående kommentarer til høringen.

#### Overordnet

Flere forskningsresultater af DTU Aqua fra åerne i hovedvandoplandene til Herning Kommune viser at skarven ikke blot hindrer fremgang, men også er skyld i voldsom tilbagegang af laks og især ørred og stalling. Derudover ses der en generel tilbagegang af det der tidligere var almindeligt forekommende ferskvandfisk i vandløbene, som f.eks. strømskaller, aborrer, helt mv.

*Miljøministeriet opfordres til at forholde sig til prædation af skarver for et bre-dere spektrum af fiskearter, samt vurdere i hvilke områder prædation allerede i dag udgør en trussel for bevaring af forskellige arter af ferskvandfisk.*

#### Regulering bør sker i overensstemmelse med forvaltningsplanen

Den seneste rapport fra 2020 (<https://dce2.au.dk/pub/TR187.pdf>), som viser optælling af skarvreder viser en tabel over optællinger i perioden 2016-2020. Det er naturligvis væsentligt at se på udviklingen i antallet af reder i den peri-ode, hvor de seneste to forvaltningsplaner har været gældende. Derfor er ta-bellen udvidet til at omfatte perioden 2012-2020.

Udviklingen i hele perioden har været en stigning i antallet af reder fra ca. 1.000 til 3.000 i den region der hedder Nissum Fjord-Ringkøbing Fjord-Vade-havet. Dette område defineres i forvaltningsplanerne for skarv som *et særligt sårbart område for forskellige fiskearter*, hvor særlige skarvreguleringstiltag

- 1 -

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på [www.datatilsynet.dk](http://www.datatilsynet.dk)

skal beskytte disse sårbare fiskearter mod skarvprædation. I forhold til Skjern Å-systemet ligger den sydligste koloni i Filsø og den nordligste koloni i Nissum Fjord og de ligger indenfor det område, hvor skarver kan fouragere direkte i Skjern Å-systemet og Ringkøbing Fjord.

For dette område beskriver forvaltningsplanerne, at man ikke ønsker etablering af nye skarvkolonier. Der er imidlertid sket etableringer af adskillige nye kolonier i dette område, uden at forvaltningsmyndigheden, Naturstyrelsen, har forhindret dette. Bemærk desuden, at der i det omtalte område, i perioden 2012-2020, er sket en stigning i totalt antal reder på mere end 2.000 stk. svarende til ca. 300 %. De optalte reder i rapporterne repræsenterer et bestemt antal skarver. I fuglenes yngleperiode, som er delvis sammenfaldende med smoltudtræksperioden, er det to forældre fugle + 1,7 unge pr. rede. Altså repræsenterer stigningen i reder på ca. 2.000 stk. altså ca. 7.400 skarver. Disse ca. 4.000 voksne fugle kan derfor alene spise ca. 2.000 kg fisk dagligt. I tillæg hertil er der føden til de ca. 3.400 ungfugle på reden samt de skarver som ikke yngler. Det er bemærkelsesværdigt at man ikke har set på den samlede skarvprædation, men kun på isolerede enheder

*Miljøministeriet opfordres til at gennemføre foranstaltninger, der sikrer en reduktion af skarvernes prædation i områder med særligt sårbare fiskebestande, som det er beskrevet i forvaltningsplanen. Såfremt Naturstyrelsen ikke har mulighed for at efterleve forvaltningsplanens bestemmelser, så burde en konkret praksis være at regulere andre steder hvor regulering nemt kan finde sted, inden for samme område, således at det samlede prædationstryk ikke stiger.*

#### **Øget fagligt indhold ift. vurdering af skarvernes prædation på fisk**

*Miljøstyrelsen har over for mig oplyst, at styrelsen ikke kan foretage en entydig vurdering af prædationens (herunder fra skarv) betydning for fiskebestandene i de vandløb. Således udtaler Miljøministerens sig i Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 30 (MOF alm. del) stillet 26. juli 2019. På daværende tidspunkt havde DTU Aqua allerede en lang række af undersøgelser nationalt, som kunne have dannet grundlag for en mere nuanceret faglig vurdering i Miljøstyrelsen.*

*I udkast til skarvforvaltningsplanen, står der som et andet eksempel på side 12. I de seneste par år, er skarverne begyndt at søge føde i mindre vandløb, hvor de kan have en negativ påvirkning på ikke fuldt udviklet laks, ørred og stalling.*

*Her gøres der opmærksom på at fødesøgningen i alle typer af vandløb, er veldokumenteret i over et årti, og således ikke blot 'de seneste par år i mindre vandløb'. Ligeledes er det veldokumentet, at skarvprædation har en negativ påvirkning af ikke udviklede laks, ørred og stalling foruden voksne ørreder og stallinger.*

*Miljøministeriet opfordres til at sikre øget ekspertise, og opmærksomhed, på fisk generelt således at ministeriet fagligt kan øge naturforståelsen uden negligering af hensyn til fisk og fiskebestande.*

#### **Specifikke høringssvar**

Side 10: *Understøtte en koordineret indsats gennem formidling og information.*

*Miljøministeriet opfordres til at uddybe hvilken indsats, der tales om.*



Side 11: *At minimere skarvens prædation på den truede europæiske ål til et niveau hvor en øget rekruttering af glasål vil give anledning til en øget udvandring af blankål.*

*Miljøministeriet opfordres til at punktet burde rykkes op øverst, samt redegøre for hvilke konkrete indsatser der gøres for at opnå dette mål.*

Side 11: *Men selvom skarven er en naturlig del af økosystemet, kan fiskebestande være presset af en række andre miljøfaktorer, der samlet set gør, at skarvens fouragering bliver en ekstra presfaktor, der kan have negative konsekvenser for lokale fiskebestande, eller medvirke til, at det er vanskeligt for fiskebestandene at reetablere sig, også selvom der er sket miljømæssige forbedringer.*

*Miljøministeriet gøres opmærksom på at der er dokumentation for at skarven også har store negative konsekvenser for ellers stærke og sunde fiskebestande, f.eks. i åer, hvor der er sket miljømæssige forbedringer (vandløbsrestaurering) eller hvor de fysiske forhold i forvejen er gode.*

Side 19: *Det er op til de lokale foreninger eller sammenslutninger at finde frivillige til at deltage i en koordineret indsats og udføre bortskræmning og regulering.*

*Miljøministeriet opfordres til at der udvises ansvar for håndtering af skarvprædation effekt på sårbare fiskebestande, således at det er Naturstyrelsen der er ansvarlig for regulering af skarv til beskyttelse af sårbare fiskebestande eller fiskearte, så indsatsen ikke hovedsagligt afhænger af frivillige kræfter.*

Hvis der er spørgsmål til sagen, kan jeg kontaktes på tlf. 96 28 81 59 eller på [ngodl@herning.dk](mailto:ngodl@herning.dk).

Med venlig hilsen

Fagkoordinator Vand og Natur  
Daniel Lindvig

Til rette vedkommende

Høringssvar til udkast til Skarv forvaltningsplanen (2021-23026):

Som engageret naturelser og lystfisker med medlemskab af flere lystforeninger langs Gudenåen, er skarvpredation et meget synligt problem.

Som det anføres med velvalgte referencer i planen går dette hårdt udover bl.a. de danske bestande af bækørreder og mest kritisk i mine øjne stillinger. Disse bestande er således truet efter man frede skarven på EU-plan og kun tillod regulering.

Af nylige forskningsresultater bl.a. beskrevet på [fiskepleje.dk](http://fiskepleje.dk)

<https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2021/06/skarv-og-fisk?id=84e3bc27-d868-4ece-b771-0450d7d8f55f>

Fremgår at:

Samlet viser resultaterne, at skarvprædation spiller en stor rolle for dødeligheden af laks- og ørred-ungfisk i de undersøgte vandløb. Det ser ud til, at tilløbene til Storå, det vil sige Gryde Å og Råsted Lilleå, havde betydeligt mindre påvirkning af skarv end de øvrige strækninger. Der reguleres skarv langs alle de undersøgte strækninger i varierende grad, og det er muligt, at denne regulering har haft bedst effekt i Storå-systemet, hvor der blev reguleret 830 skarver i vinteren 2020/2021.

Ovenstående indikerer trods nuværende muligheder for regulering, at skarvpredation spille en stor rolle for overdødelighed af laks- og ørred. Dette må forventes også at være tilfældet for stallingen.

Qua dette er aktuelle muligheder for regulering af skarv ikke nok til at modvirke den fortsatte nedgang i bl.a. den danske stallingbestand. Dette mener jeg ikke, at den fremtidige skarv forvaltningsplan anerkender tilstrækkeligt og tager hensyn til.

Derfor vil jeg forslå at der i en forsøgsperiode på 2 år tillades følgende i hele Gudenå systemet:

- Regulering langs hele åen i en zone på 2 km på hver side, på alle søer i systemet og tillæggende 2 km omkreds samt ved udløbet og en radius på 2 km herom.
- Efter 1. år laves interim analyse hvor påvirkning på den nationale skarvbestand samt påvirkningen på ørred og stalling bestandene opgøres
  - Ud fra dette kan der ved behov justeres i det kommende år
- Efter 2 år gøres resultaterne endnu en gang op

Herefter kan det på et oplyst og evidensbaseret grundlag besluttes om fremgangsmåden er brugbar og kan indføres i alle stalling-bærende vandløbssystemer eller ej.

Jeg håber at ovenstående kan imødekommes. Det fortjener vores skrøbelige og nedadgående bestande af stalling og bækørreder i sandhed.

Mvh

Bo Halle  
Læge, PhD, klinisk lektor  
Naturelser og lystfisker  
Medlem af Vilholtklubben af 1960 og Horsens og Omegns Sportsfiskerforening  
Rikkeshave 3  
5250 Odense SV  
TLF 22625096

Til Miljøstyrelsen

[mst@mst.dk](mailto:mst@mst.dk) høringssvar til forvaltningsplan for skarv j.nr. 2021 - 23026



Havørred Fyn

Indledningsvis vil vi takke for muligheden til at kunne afgive høringssvar til forvaltningsplanen for skarv.

Det fremgår af høringsbrevet at hovedformålet med Forvaltningsplanen for skarv er at "at danne rammen om en balanceret forvaltning af skarv. Det overordnede mål med planen er således at bevare en levedygtig bestand af skarv som en del af den danske natur samt gennem forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande."

Havørred Fyn arbejder for, at der skal være en stor og sund bestand af ørreder langs kysten, et mål der er truet af skarvens nuværende prædation på de fynske havørreder først på ynglen i vandløbene, senere i smoltstadiet og det første leveår i havet.

I sidste undersøgelse (2013) var den fynske skarvbestand øget med knap 20 %. Det vurderes, at den øgning er fortsat i årene efter. Nye ynglepladser dukker på hvert år, og den fynske skavbestand har nu nået et niveau, hvor dens prædation truer det fynske havørredprojekt.

I foråret 2020 gennemførte Havørred Fyn i samarbejde med DTU Aqua en pitmærke undersøgelse med 2000 udsatte havørredsmolt. Undersøgelsen er endnu ikke endelig afsluttet, men Niels Jepsen fra DTU, som forstår forsøget kan allerede nu fastslå at minimum 1.400 af de udsatte smolt er ædt af skarv.

En igangværende undersøgelse med radiomærkning af 60 unge havørreder (32 til 42 cm) i Odense Fjord viser over en 3 måneders periode en skarvprædation på 11,6 % (et absolut mindstetal), hvilket betyder at det årlige havørredtab til skarv i Odense Fjord er mindst 48 %. Et tal, der i praksis umuliggør at havørreder kan opholde sig og leve i fjorden i de 2 år, der skal til for at vokse sig kønsmodne og dermed klar til at videregive generne til de kommende generationer.

Det er vigtigt at understrege, at vi i Havørred Fyn ønsker en bestand af fynske skarver. Vi er fuldt ud klar over og respekterer det ansvar Danmark har i forhold til at sikre bestanden og dens levesteder. Skavbestanden i Danmark er siden 2. verdenskrig vokset, primært på grund af fravær af naturlige fjender – primært havørn. Derfor mener vi, at denne uligevægtige og unaturlige store skarvbestand bør reguleres til et bæredygtigt og naturligt niveau.

Derfor savner Havørred Fyn mere målbare indsatser i den nye forvaltningsplan for hvor mange skarv fiskevandene kan bære, og dermed også en plan for, hvordan det sikres at der fremadrettet vil være plads både til fisk og skarv.

Helt konkret mener vi, at der på nationalt plan bør tages stilling til, hvor mange skarv de danske fiskebestande kan bære, og fastlægge hvor man ønsker skarven har ynglepladser.

Det bør forhindres at der etableres ynglepladser udenfor de fastlagte.



## Havørred Fyn

I forbindelse med beskyttelse af havørredens smolt i under udtrækket af åerne bør styrelsen overveje jagttid i vandløbs munding i perioden, hvor hovedparten af smolten samles der. Det kunne for eksempel være i april.

I særlige tilfælde, for eksempel, hvor skaren truer ørredbestande i konkrete vandløb skal det være muligt, at begrænse antallet af skarv ved fældning af redetræer og ved at smøre skarvens æg, således at ynglesuccesen reduceres.

I vintermånederne trækker skarv fra nabolandene til Danmark. Undersøgelser viser, at skarven kan være overordentlig hård ved fiskebestande i de danske vandløb. Specielt i vintermånederne og i særdeleshed i perioder med isdække, hvor der er knapt så meget føde på kysterne, søger skarverne op i åerne (Nyhed fiskepleje 21/6-21 samt Jepsen N. et al).

Den hårde prædation som følge heraf mener vi ikke, forvaltningsplanen tager hånd om. Det er i vores optik meget afgørende for at sikre levedygtige bestande. Derfor mener vi at styrelsen bør koordinere forvaltningsplanen med de lande hvor de trækkende vinterfugle kommer fra.

Endelig mener vi, at det ikke udelukkende skal være frivillige kræfter der ansøger og regulerer skarvbestandene. Det bør derimod være et nationalt anliggende (NST/MST), at fastsætte et mål for antallet af skarv i Danmark, samt efterfølgende tage hånd om den regulering, der måtte ønskes eller ikke ønskes.

På vegne af Havørred Fyn

Claus Eriksen

Formand for Havørred Fyns Advisory Board



Havørred Fyn

#### Referencer

Teknisk rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 26 2013: DANMARKS YNGLEBESTAND AF SKARVER

I 2013

Jepsen, N., Skov, C., Pedersen, S., & Bregnballe, T. (2014). Betydningen af prædation på danske ferskvandsfiskebestande - en oversigt med fokus på skarv. Institut for Akvatisk Ressourcer, Danmarks Tekniske Universitet. DTU Aqua-rapport Nr. 283-2014

<https://www.fiskepleje.dk/nyheder/Nyhed?id={84E3BC27-D868-4ECE-B771-0450D7D8F55F}>

Vilholtklubben af 1960  
v/Steen Ellemose  
Højlundvej 26  
8660 Skanderborg  
tlf 23298672  
steen@ellemose.eu

### Kommentar til Forvaltningsplan for skarv

”Den smukkeste Idyl i Danmark er den mellem Vilholt og Klostermølle”  
Således skriver Julius Bomholt (tidligere folketingsmedlem, minister og formand for folketinget) i hæftet ”Aaen” fra 1955.

Vi, der færdes her dagligt, giver ham ret. Her yngler isfuglen i skrænterne langs åen, odderen har sin gang langs åen og omkring grundlovsdag er luften fuld af dansende majfluer, et vandløbsinsekt med store krav til vandets renhed. I åen er der grus og sten, et paradys for laksefisk som ørred og stalling. Strækket kan producere stalling- og ørredyngel i uanede mængder, noget der er dokumenteret af mange undersøgelser lavet af DTU-AQUA.<sup>1</sup> Vandet i åen er af meget høj økologisk kvalitet, bestanden af vandløbsinsekter er enorm og med en blanding af stryg og høl, er der skjulesteder for ørreder og stallinger i alle størrelser.

Der er bare et men – der er næsten ingen fisk ud over yngel.

Tidligere var der en meget stor bestand af især stalling, der nu er totalfredet.<sup>2</sup> I dag er bestanden meget lille,<sup>3, 4</sup> og dermed uhyre sårbar. DTU-AQUA har dokumenteret at især skarv er den altafgørende årsag til nedgangen i stallingbestanden.<sup>5, 6, 7, 8</sup>

Det er ikke lystfiskerne, der fjerner alle de fangstmodne fisk. Klubbens medlemmer praktiserer et skånsomt lystfiskeri med modhageløse kroge og genudsætning af alt.

Den øvre del af Gudenåen, fra Tørring til Mossø, har de seneste år haft en lille fast bestand af skarv, men da isen dækkede søer og fjorde i februar 2021, kom skarverne i store mængder. Undertegnede har talt over 100 skarv ved Bredstenbro på en time i februar. Daglige ture langs vandløbet var med til at skræmme skarven, men erfaringen viste at alt for ofte fløj fuglene bare en kilometer op- eller nedstrøms, og fortsatte deres fødesøgning. Med reguleringstilladelse i hånden var det muligt at bortskyde enkelte fugle<sup>9</sup>, noget der tydeligt havde en mere præventiv virkning.

Stallingen er beskyttet af Habitatdirektivets bilag V, Bernkonventionens liste III og Bekendtgørelse om mindstemål og fredningstider for fisk og krebs i ferskvand.<sup>10</sup> Beskyttelsen af stalling må gælde på lige fod med alle andre beskyttede arter. Naturen skal ses som en helhed og derfor bør ingen arter være mere fredede end andre. Desværre behøver man særligt udstyr og tilladelser fra miljøministeriet for at undersøge hvordan det står til med bestanden af fisk i et vandløb, mens enhver med egne øjne kan se og nyde fuglene. I Danmark er skarven på ingen måde truet, tværtimod er den et godt eksempel på en yderst tilpasningsdygtig fugleart, uden naturlige fjender af betydning. Derimod er stallingen, der har levet i Danmark siden istiden, på randen af udryddelse i flere af dens naturlige vandløb. Der bør være plads til begge arter, men den fremlagte forvaltningsplan tager desværre mere hensyn til skarven end til resten af naturen og økosystemerne.

1 <https://www.aqua.dtu.dk/nyheder/2017/09/oerredsucces-ved-vilholt>

2 <https://www.retsinformation.dk/>

3 <https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2018/09/>

4 <https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2018/09/oerreder-stalling-toerring?id=405d26da-a393-4295-b6a8-68e45ad45e1a>

5 <https://www.aqua.dtu.dk/nyheder/Nyhed?id>

6 <https://www.aqua.dtu.dk/nyheder/Nyhed?id={332D629D-D7F5-478E-87B8-7A3779E41F0F}>

7 <https://www.fiskepleje.dk/nyheder/Nyhed?id={84E3BC27-D868-4ECE-B771-0450D7D8F55F}>

8 <https://www.fiskepleje.dk/nyheder/2016/10/skarv-i-kongea?id=55d6910e-6851-45e1-ba60-4fd9e0fa91f7>

9 I alt er der på Vilholtklubbens stræk bortskudt fire skarv i vinteren 2020-2021.

10 <https://mst.dk/natur-vand/natur/artsleksikon/fisk/stalling/>

Vilholklubben af 1960  
v/Steen Ellemose  
Højlundvej 26  
8660 Skanderborg  
tlf 23298672  
steen@ellemose.eu

Derfor foreslås følgende konkrete ændring i forvaltningsplanen:

I afsnit 4.1:

”*Reducere* skarvens prædation på sårbare fiskebestande i ferskvand i udvalgte områder såsom vandløb med snæbel og stalling.”

ændres til

”*Minimere* skarvens prædation på sårbare fiskebestande i ferskvand i udvalgte områder såsom vandløb med snæbel og stalling.”

Med venlig hilsen  
Steen Ellemose  
Vilholklubben af 1960

Ulfborg d. 01.08.2021

**Vedr.: Høringssvar til Udkast til Forvaltningsplan for skarv 2021 j.nr. 2021 - 23026**

Indledningsvis kvitteres for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående.

Fra høringsmaterialets indledning citeres:

*"Formålet med forvaltningsplanen for skarv er at danne rammen om en balanceret forvaltning af skarv. Det overordnede mål med planen er således at bevare en levedygtig bestand af skarv som en del af den danske natur samt gennem forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande. Det er således ikke et mål i sig selv at reducere skarvbestanden, men at anvise værktøjer, der kan bidrage til at reducere prædationen fra skarv på lokalt plan"*

Umiddelbart lyder det rimeligt, men kigger man ind i detaljerne, er formuleringen absolut ikke problemfri.

*"Det er således ikke et mål i sig selv at reducere skarvbestanden".*

Dette sætningsled kan læses som om, at skarvbestanden på ca. 32.000 ynglepar (+ et stort antal vintergæster) er på et acceptabelt niveau.

Det fremgår intet sted hvorledes, man når til den erkendelse. Det er specielt vigtigt, da man ønsker en *"balanceret forvaltning"*, der meget fornuftigt skal være adaptiv, men det forudsætter, at udgangspunktet er velbegrunder, således at forstå, at det dels sikrer en rimelig skarvbestand men også sikrer, at fiskebestandene kan være rimeligt upåvirkede af skarvprædationen.

Med andre ord: En forvaltningsplan bør have et velbegrunder udgangspunkt og beskrive hvor stort et antal prædatorer - her skarv, man vil acceptere både af yngle- og vinterbestand – specielt da både skarv og mange af skarvens byttedyr er truede – nogle af byttedyrene endda i høj grad (ål, laks, ørred og ikke mindst snæbel.

Vi noterer os, at der afs. 2.5 oplyses, at skarv fra vore nabolande nu trækker op i åer og søer. Det må indikere, at fødegrundlaget er utilstrækkeligt ved kysten. Vandløb og søer bør dog ikke skulle belastes af dette.

I forslaget til forvaltningsplanen anføres, at prædation fra relativt få skarv kan have store konsekvenser for en fiskebestand i ferskvand. Et forhold, der er dokumenteret flere gange.

Vi har med tilfredshed noteret, at der nu er etableret et samarbejde landene imellem. Der bør arbejdes hen imod, at der kan ske yderligere reguleringer i vore nabolande, der angiveligt også er hårdt pressede af det store antal skarv, hvilket smitter af i Danmark.

Side 1 af 3



Det undrer, at man i afs. 2.2 ikke medtager prædation i ferskvand i omtalen af fødegrundlaget for skarv.

Der anføres flere steder, at der kan være lokale problemer med antallet af skarv.

Vi interesserer os mest for vandløb.

Der observeres fouragerende skarv langt op i vandløbene, og vore fiskebestande er truede i varierende grad. I vores område skal nævnes, at stalling i Storåsystemet er enten forsvundet (uddød) eller kun findes i et uhyre lille antal.

Havørred findes i et alt for lille antal i forhold til potentialet.

For laks gælder, at Storå rummer Danmarks eneste selvreproducerende laksebestand. Om den kan opretholde den status er uvist, da der findes en betydelig skarvprædation sted i såvel Storå-systemet som omkring Storås udmunding i Nissum Fjord.

Skarvprædationen er betydelig og påvirker bestandene stærkt negativt i store dele af området, hvorfor vendingen "lokal" er misvisende.

Afs. 4.2.2 omtaler skarv som en ekstra presfaktor i vandløb. Erfaringen taler for, at det er hovedfaktoren.

Forvaltningsplanen bør indeholde en beskrivelse af, hvor ynglekolonier og rastepåsejler kan tolereres. Der bør være en 0-tolerance i en afstand (eks. 35 -50 km.) til habitatet for truede fiskearter.

Det skal gælde både yngle- og gæstebestanden.

Der bør ligeledes fastlægges et begrundet antal skarv for disse områder.

Erfaringerne viser, at såfremt disse forhold ikke er ordentligt beskrevet, ender det altid med, at livet under vand bliver taberen!

Materialet indeholder en meget fin gennemgang af reguleringsmuligheder, ligesom man anfører en række fiskearter, der er prioriteret særlig højt i forhold til beskyttelse. Det drejer sig om laks, ørred, stalling, snæbel og ål.

Man nævner også, at skarven kan være et problem for opfyldelse af Vandrammedirektivet.

Lystfiskere har i vid udstrækning deltaget i arbejdet bl.a. med vandløbsrestaureringer og udlægning af betydelige mængder gydegrus, el-fiskeri, pasning af klækkerier og udsætning af fisk samt i skarvreguleringen. Ikke fordi man skal, men fordi man gerne vil give naturen en hånd.

Det forekommer paradoksalt, at en særlig beskyttelse af disse arter og medvirkning til sikring af målpopulering i så høj grad skal basere sig på en frivillig indsats fra bl.a. lystfiskere.

Det offentlige påtager sig i planen helt enkelt ikke at løse opgaven!

Mere direkte: Forvaltningsplanen bør klart beskrive, at det offentlige har en forpligtigelse til at sikre både skarv og de truede fiskearter, ligesom det bør være klart, at det er en opgave, som det offentlige har hele året.

Forvaltningsplanen bør beskrive, hvordan opgaven løses.

Forvaltningsplanen bør beskrive, hvordan opgaven ses løst.

Danmark har tiltrådt direktiver, der skal sikre visse minimumskrav. Det må derfor også være en samfundsopgave at sikre, at de opfyldes.

Med venlig hilsen

Sammenslutningen ved Storå  
Gunnar Houlby Pedersen  
Formand

Ove Krarupsvej 17, 6990 Ulfborg

Tlf.: +45 20 46 82 58

E-mail: [gunnar@houlbypedersen.dk](mailto:gunnar@houlbypedersen.dk)